

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
RÉGÉSZETI OSZTÁLY

4026 Debrecen, Déri tér 1.

Telefon: 52/417-577

Fax: 52/417-560

E-mail: deri@derimuz.hu

Web: www.derimuz.hu

AZ M4 GYORSFORGALMI ÚT
BERETTYÓÚJFALU – NAGYKEREKI
KÖZÖTTI 48,38 KM HOSSZÚSÁGÚ TELJES NYOMVONALÁRA
VONATKOZÓ ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNYA

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
DÉRI MÚZEUM
DEBRECEN
2008

A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságának Déri Múzeuma a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat (1036 Budapest, Dugovics Titusz tér 13-17.) megbízásából 2008. májusában elkészítette az **M4 gyorsforgalmi út Berettyóújfalu – Nagykereki közötti szakasz 48,38 km hosszúságú teljes nyomvonalára** vonatkozó örökségvédelmi hatástanulmányát.

1. Az örökségvédelmi hatástanulmány tárgya, célja, feladata és főbb részei

1.1. Az örökségvédelmi hatástanulmány tárgya, elkészítésének céljai

A hatástanulmány a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat (továbbiakban: KÖSZ) megrendelésére készült. Elkészítésének célja – a „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény és az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 4/2003. (II. 20.) NKÖM rendelet (továbbiakban: Öhr.) 3/A. § előírásainak megfelelően az **M4 gyorsforgalmi út Berettyóújfalu – Nagykereki közötti szakasz 48,38 km hosszúságú teljes nyomvonalára** eső régészeti lelőhelyek lokalizálása, illetve az ezekhez kapcsolódó, az útépités miatt szükséges örökségvédelmi ajánlások megfogalmazása volt.

A szerződésben szereplő nyomvonalszakaszok és az ebben az ügyben történt többszöri egyeztetés után a következő szakaszokra bontva vizsgáltuk a nyomvonalat és a jelentésünket is ennek megfelelően készítettük el:

- a) **A változat**, hossza: 0–32,191 km
- b) **A2 változat (A változat részvariánsa)**, hossza: 0–10 km
- c) **A2T változat (A2 változat 0,8–4,25 km közötti variánsa)**, hossza: 3,55 km
- d) **1. lila színű változat (A változat 14,325–18,99 km közötti variánsa)**,
hossza: 4,67 km
- e) **2. lila színű változat (A változat 27,950–32,191 km közötti variánsa)**,
hossza: 4,2 km

A szerződésben csak az **A változat**, az **A2** és az **A2T változat** szerepel, az ún. **1. és 2. lila színű változatot** mi jelöltük meg, mert azok elnevezés nélkül voltak feltüntetve a mellékelt térképen. (Ezenkívül május utolsó hetében, 26-án kaptunk egy rövid vonalvariánst, amit külön már nem áll módunkban értékelni, de a térképmelléleteken ezt is rávetítettük a megtalált lelőhelyfoltokra. Az összegző részben reagálunk erre is.

A szerződésben leírt nyomvonalváltozatokkal és azok hosszával kapcsolatban még így is maradtak ellentmondások. Pl. az általunk vizsgált ötféle változat (a **zöld színű változat** nélkül) hossza 52,6 km körüli, míg a **zöld színű változattal** kiegészített variációkhoz írt szerződésmódosításban csak 48,38 km szerepel.

1.2. Az örökségvédelmi hatástanulmány feladata és főbb részei

Az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 4/2003. (II.20.) NKÖM rendelet Öhr. 4. §-a szerint az örökségvédelmi hatástanulmány feladata és főbb részei:

- A beruházási terület által érintett valamennyi kulturális örökségi elem számbavétele és állapotának részletes ismertetése (melynek formája: szöveg, térképi ábrázolás, azonosításra alkalmas adatokkal, táblázatokkal és a régészeti lelőhelyek térképen hasznosítható EOV koordinátaival).
- A vizsgált területen felgyűjtött kulturális örökségvédelmi-, múzeumi-, levéltári- és helytörténeti adatokat és a régészeti leleteket értékeli, korukat meghatározza (ld. 3. pont).
- A felmért terület változtatási szándékainak részletes ismertetésével és elemzésével bemutatja és elemzi a tervezett beavatkozás hatásait és kitér a hatást csökkentő megoldásokra (ld. 4. pont).

- A hatástanulmány részletesen bemutatja a változtatási szándékokat (ld. 4.2 pont), mint pl.
 - a beavatkozás tárgya
 - beavatkozás azonosítását szolgáló adatok
 - a tervezett beavatkozás célja, indokai.
- Hatáselemzés (ld. 4.3 pont)
 - a beavatkozás előtti állapot, a beavatkozási folyamat és a tervezett állapot elemző értékelése
 - a várható hatások leírása
 - Összefoglalás (ld. 5. pont)

2. Az örökségvédelmi hatástanulmány elkészítésének módszerei és forrásai

2.1. Az örökségvédelmi hatástanulmány elkészítésének módszerei, munkafolyamata

Az 1.2. pontban ismertetett jogszabályi előírásokkal összhangban a hatástanulmány elkészítése alapvetően három munkafázisra tagolódott: az előkészítő munkára, a terepbejárásra és az adatok összegzésére, az örökségvédelmi ajánlások megfogalmazására.

Előkészítés

Az előkészítő munka során Hajdú-Bihar megye beruházás által érintett részeinek általános földrajzi, morfológiai, történeti adatait tekintettük át, majd az M35. gyf. út tervezett szakasza által érintett szűkebb terület ismert régészeti lelőhelyeiről gyűjtöttünk adattári (Déri Múzeum Régészeti Adattára, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Adattára) és irodalmi adatokat, hivatkozásokat. Az ismert lelőhelyeket, valamint a tervezett nyomvonalat EOVI 1:10000 méretarányú térképre vetítettük. Ezt a térképet használtuk fel a terepbejárás során a helyszínen.

Terepbejárás

A 2008. március elejétől május elejéig elvégzett terepbejárás során az M4 gyorsforgalmi út Berettyóújfalu és Nagykereki közé tervezett változatainak mindkét oldalát bejártuk, ahol a körülmények ezt lehetővé tették. A bejárás során az előkészített EOVI 1:10.000 léptékű térképen tüntettük fel a felszíni leletek alapján lokalizálható régészeti lelőhelyek meghatározható kiterjedését. A régészeti lelőhelyeken talált felszíni leleteket összegyűjtöttük.

Összegzés, hatáselemzés, ajánlások megfogalmazása

Az összefoglaló jelentés elkészítéséhez alapvetően két forráscsoportot: az adattári és irodalmi adatokat, illetve a terepbejárás adatait használtuk fel. A terepbejárás során készített vázlatos térkép a bejárt területre, a lokalizált lelőhelyekre, a megfigyelés körülményeire vonatkozó adatait digitalizálva egyesítettük az ismert lelőhelyeket is ábrázoló 1:10000 léptékű térképpel. Beazonosítottuk és EOVI koordinátákhoz kötöttük a terepbejárás során készült fotókat. Megtisztítottuk és lefotóztuk a terepbejárás során előkerült leleteket. Ezek alapján összegeztük a terepbejárás eredményeit, topográfiai és régészeti szempontból értékeltük az ismert és ismertté vált régészeti lelőhelyek adatait, a jogszabályi háttér figyelembe vételével fogalmaztuk meg a beruházással együtt járó változtatási szándékkal kapcsolatos örökségvédelmi ajánlásainkat.

2.2. Az örökségvédelmi hatástanulmány forrásai

2.2.1. Általános információk

A kutatás első fázisában az általános geológiai, természetföldrajzi, illetve történeti adatokat gyűjtöttük össze irodalmi források, hivatkozások alapján.

2.2.2. Adattári kutatások

A kutatás következő fázisában a beruházással érintett konkrét területen, illetve környékén lokalizált régészeti lelőhelyek adatait gyűjtöttük ki a Déri Múzeum Régészeti Adattárából és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal adattárából.

2.2.3. Topográfiai adatok

Megvizsgáltuk a vizsgált területről készült történeti térképeket. Mivel ezek a folyószabályozások előtt készültek, így pontosabb képet mutathatnak a terület egykori természeti viszonyairól, továbbá a korabeli felmérések földrajzi helynévanyagának és térképi elemeinek vizsgálatával esetleg olyan adatokat találhatunk, amelyek közvetve utalhatnak régészeti lelőhelyekre (fal, vár, sánc, árok, stb.). Az örökségvédelmi hatástanulmány során megvizsgáltuk a II. katonai felmérés 1800-as évek első felében készített szelvényeit.

2.2.4. Terepbejárás

A terepbejárási napló a hatástanulmány végén mellékelve.

3. Jogszabályi környezet

3.1. Általános elvek

A régészeti lelőhelyek a hatályos magyar törvények értelmében általános védelmet élveznek. A törvény szelleme és a védelem logikája szerint a régészeti lelőhelyek épségét meg kell őrizni. A „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezései szerint:

3. § A kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket - így különösen a terület- és településfejlesztés, terület- és településrendezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését - e védelemmel összhangban kell végezni.

4. § (1) A kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége. Tilos a kulturális örökség védett javainak veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése, meghamisítása, hamisítása.

(2) A kulturális örökség elemeit tudományos módszerekkel kell felkutatni, számba venni, értékelni, az utókor számára megőrizni és hozzáférhetővé tenni.

5. § (1) A kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, az egyházak, a társadalmi és gazdasági szervezetek, valamint az állampolgárok számára.

8. § (1) A föld felszínén, a földben, a vizek medrében vagy máshol rejlő vagy onnan előkerülő régészeti lelet állami tulajdon.

(2) A régészeti leletek tulajdonjogáról az állam nevében a nemzeti kulturális örökség minisztere lemondhat régészeti gyűjtőkörrel rendelkező, nem állami fenntartású múzeumok tulajdonosai javára.

9. § A régészeti lelőhelyeket - a fenntartható használat elvének figyelembevételével - csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számottevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak.

10. § (1) A régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni.

(2) A régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük.

11. § A régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

Ezen szabályok alapján egy beruházási területen megismert régészeti lelőhelyek esetében a továbbiakban a „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény, valamint a „2001. évi LXIV. törvény módosításáról” szóló 2005. évi LXXXIX. törvény, továbbá a „régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól” szóló 18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet, és a 18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet módosításáról szóló 21/2007. (III. 26.) OKM rendelet alapján kell eljárni.

3.2. Örökségvédelemmel, régészeti lelőhelyek védelmével kapcsolatos alapvető jogszabályok jegyzéke

- „a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” szóló 1997. évi CXL. törvény
- a „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény
- a „2001. évi LXIV. törvény módosításáról” szóló 2005. évi LXXXIX. törvény
- „a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól” szóló 18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet módosításáról” szóló 21/2007. (III. 26.) OKM rendelet
- „a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól” szóló 18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet
- A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Alapító Okirata (Kulturális Közlöny, 2002. április 19.)
- a „természet védelméről” szóló 1996. évi LIII. törvény (kunhalmok és földvárak ex lege védelméről)
- 1957. évi IV. tv. az államigazgatási eljárás általános szabályairól
- 1959. évi IV. tv. A Polgári Törvénykönyvről
- 1997. évi LXXVIII. tv. az épített környezet alakításáról és védelméről
- 2006. évi CIX. törvény: a kormányzati szervezetalkítással összefüggő törvénymódosításokról 133-134. §.

3.3. A kulturális örökség védelmével kapcsolatos különleges jogszabályok jegyzéke

- „1954. évi Hágai Egyezmény” [1957. évi 14. törvényerejű rendelet a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelme tárgyában Hágában, 1954. évi május hó 14. napján kelt nemzetközi egyezmény, valamint az ahhoz csatolt jegyzőkönyv (a kulturális javak háború idején megszállott területről való kivitelének tilalma tárgyában) kihirdetéséről]
- 1990. évi LXV. tv. a helyi önkormányzatokról
- 1991. évi XXXIII. tv. az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról
- 1997. évi CXL. tv. a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

- 18/2000. (XII.18.) NKÖM rendelet a kulturális szakértők működésének engedélyezéséről és a szakértői névjegyzék vezetéséről
- 2001. évi LXXX. törvény a jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról
- 16/2001. (X.18.) NKÖM rendelet a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárására vonatkozó szabályokról
- 191/2001. (X.18.) Korm. rendelet az örökségvédelmi bírságról
- 47/2001. (III.27) Korm. rendelet a muzeális intézményekben folytatható kutatásról
- 149/2001. (VIII.31) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és az Európa Tanács tagállamai között 1992. január 16-án kelt, Valettában aláírt, a régészeti örökség védelméről szóló Európai Egyezmény kihirdetéséről
- 190/2001. (X.18.) Korm. rendelet a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal létrehozásáról
- 18/2001. (X.18.) NKÖM rendelet a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójának anyagi elismerésének részletes szabályairól
- 3/2002. (II.15.) NKÖM rendelet a kulturális örökség védetté nyilvánításának részletes szabályairól
- 9/2002. (IV.5.) NKÖM rendelet a szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról, valamint a szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményekről
- A kulturális örökség hatósági nyilvántartására vonatkozó szabályokról szóló 17/2002. (VI.21.) NKÖM rendelet
- A nemzeti kulturális örökség miniszterének 20/2002. (X.4.) NKÖM rendelete a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról
- 17/2002. (VI.21.) NKÖM rendelet a kulturális örökség hatósági nyilvántartására vonatkozó szabályokról
- 4/2003. (II.20.) NKÖM rendelet az örökségvédelmi hatástanulmányról
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. IV. törvény (216. §: műemlékek, kulturális javak, megrongálásáról
- 218/1999 (XII.28.) Korm. rendelet 144. §: régészeti szabálysértés, 145. §: kulturális javak engedély nélküli másolása, 146. §: kulturális javakkal kapcsolatos köteleességek elmulasztása
- 308/2006. (XII.23.) Korm. rendelet a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalról

3.4. A régészeti területek típusai

A „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény a régészeti területeket három típusba sorolja be:

- Fokozattan védett, vagy kiemelten védett régészeti lelőhely
- Nyilvántartott régészeti lelőhely
- Régészeti érdekű területek

3.4.1. Fokozattan védett, vagy kiemelten védett régészeti lelőhely

A régészeti lelőhelyek törvényi védelmét a “kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” szóló 1997. évi CXL. törvény 29-32. § vezette be és szabályozta először.

A jelenleg hatályos örökségvédelmi törvény szabályozása alapján az érintett tulajdonosok ingatlanukat a védett régészeti lelőhelyre való tekintettel, a „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárására vonatkozó szabályokról szóló 16/2001 (X. 18.) NKÖM rendelet előírásainak figyelembe vételével használhatják. A „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény 13. § (1) bekezdése értelmében, a lelőhelyen nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely annak akár részleges állapotromlását eredményezheti.

A 2005. évi LXXXIX. törvény 26. § (1)-(2) bekezdése értelmében régészetiileg védett területen a Kulturális Örökségvédelmi Hatósági engedélye szükséges bármilyen, a talajt 30 cm-nél mélyebben bolygató, vagy a terület jellegét megváltoztató, más hatósági engedélyhez nem kötött tevékenység végzéséhez. A KÖH határozatának hiányában semmilyen munka nem végezhető.

3.4.2. Nyilvántartott régészeti lelőhely

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek általános védelmet élveznek, melynek részleteit „a kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény 11., 22–23. §, illetve a „2001. évi LXIV. törvény módosításáról” szóló 2005. évi LXXXIX. törvény 8–10. §. szabályozza. Ennek alapján a földmunkával járó fejlesztésekkel a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által nyilvántartott régészeti lelőhelyeket el kell kerülni.

2005. évi LXXXIX. törvény 8. §: a „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény 22. §-ának (1)-(2) bekezdései helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

(1) Ha a régészeti lelőhely elkerülése a fejlesztések, beruházások költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a fejlesztés, beruházás másutt nem valósítható meg, a veszélyeztetett régészeti lelőhelyeket előzetesen fel kell tárni (a továbbiakban: megelőző feltárás).

(2) A megelőző feltárás részeként a régészeti lelőhelyen - a Hivatal eltérő rendelkezésének hiányában - próbafeltárást kell végezni. A régészeti érintettség mértékétől függően - külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén - a Hivatal régészeti megfigyelést írhat elő.

22. § (3) A feltárás végzésére jogosult és a beruházó a megelőző feltárásra vonatkozóan írásbeli szerződést köt. A szerződésnek tartalmaznia kell a feltárás időtartamát és annak teljes költségét. A szerződés érvényességéhez a Hivatal jóváhagyása szükséges. A szerződés jóváhagyása során a feltárási engedélyezés szabályait kell megfelelően alkalmazni. A Hivatal a jóváhagyásról szóló határozatában a szerződésben előírtakon túl egyéb feltételeket is kiköthet. A szerződés jóváhagyása a feltárás engedélyezését is jelenti. A szerződésre egyebekben a polgári jog szabályai az irányadóak.

A 4/2003. (II.20.) NKÖM rendelet szerint a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal a rendeletben foglalt esetekben és tartalommal örökségvédelmi hatástanulmány elkészítéséhez kötheti szakhatósági állásfoglalásának megadását. A „régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól” szóló 18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet módosításáról szóló 21/2007. (III. 26.) OKM rendelet 14/B. § (1) alapján „*nagyberuházások esetén az örökségvédelmi hatástanulmány az építésügyi hatósági, illetve örökségvédelmi hatósági (szakhatósági) eljárásban a Hivatalhoz benyújtott kérelem kötelező melléklete*”. A tanulmány elkészítése a beruházót terheli, készítésére a nevezett rendeletben feljogosítottak vállalkozhatnak.

A 2001. évi LXIV. törvény 66. § (2) bekezdés alapján készítendő hatástanulmányok tartalmi követelményeit részletesen tartalmazza a 4/2003. (II.20.) NKÖM rendelet melléklete. Ugyanezen rendelet értelmében a hatástanulmány régészeti szakterületi részét csak felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező személy készítheti. A hatástanulmány készítője jogosultságán túl egyben nyilatkozik arról is, hogy a tervezett megoldás megfelel az örökségvédelmi jogszabályoknak és hatósági előírásoknak.

2001. évi LXIV. tv. 82-85. §; 191/2001 Kormányrendelet, ill. 2005. évi LXXXIX. tv. 37. § (1) alapján, a védelem alatt álló kulturális örökségi elemekben (védett vagy nyilvántartott régészeti lelőhelyek) vagy a leletekben okozott kár, illetve ezek megsemmisítése, megrongálása, vagy veszélyeztetése büntetendő cselekmény: örökségvédelmi bírság kiszabásával jár, ill. bizonyos esetekben e cselekedet a BTK hatálya

alá esik. A nyilvántartott régészeti lelőhelyek a III. kategóriába tartoznak, vagyis a bírság a kötelezettségzegés vagy a károkozás mértéke szerint 10 ezer forinttól 25 millió forintig terjedhet, míg védett lelőhelyek esetében e tétel elérheti a 250 millió forintot is. BTK-ba ütköző cselekedet pénzbírsággal, vagy legfeljebb 5 évig terjedő szabadságvesztéssel sújtható.

3.4.3. Régészeti érdekű terület, továbbá valamely tevékenység során bárhol újonnan észlelt régészeti lelőhely

A régészeti érdekű terület törvényi kategóriáját a „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény vezette be: 7. § (14.) bekezdés szerint *„Régészeti érdekű terület: valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető.”*

A „2001. évi LXIV. törvény módosításáról” szóló 2005. évi LXXXIX. törvény 19. § (2) szerint: *„A régészeti örökség elemei a régészeti érdekű területekről vagy a régészeti lelőhelyről csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el. Amennyiben a feltáráson előkerülő régészeti leletek a helyszínen nem őrizhetők meg, azokat elsősorban a feltárást végző illetékes múzeumban vagy országos szakmúzeumban kell elhelyezni.”*

Az ilyen területeken előkerülő régészeti leletek esetében a szabályozás szerint úgy kell eljárni, mint a váratlanul előkerülő régészeti leletek esetében.

Váratlanul előkerülő régészeti leletek esetében, amikor az építkezés során új, eddig nem ismert régészeti lelőhely, vagy leletek kerülnek elő, akkor „a kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény 24–26. § szabályozását kell betartani. Ezekben az esetekben a végzett tevékenységet abba kell hagyni, és a helyszín vagy lelet őrzése mellett értesíteni kell a jegyzőt, aki a területileg illetékes múzeum és a KÖH szakmai bevonásáról köteles gondoskodni. A bejelentési kötelezettség a felfedezőt, az ingatlan tulajdonosát, az építetőt és a kivitelezőt egyaránt terheli! A múzeum 24 órán belül írásban köteles nyilatkozni a munka folytathatóságáról. A szükséges beavatkozás költségeit (amennyiben időközben a KÖH nem regisztrált lelőhelyet a helyszínen) a feltárással jogosult intézmény köteles állni.

A 2001. évi LXIV. törvény 26. §; 18/2001 NKÖM rendelet 16. § alapján a lelet, illetve a lelőhely bejelentőjét jutalom illeti meg, amely nemesfémek esetében nem lehet kisebb a beszolgáltatott lelet nemesfémtartalmának piaci értékénél. A nyilvántartásban nem szereplő régészeti lelőhelyben vagy az onnan származó leletekben okozott kár, illetve ezek megsemmisítése ugyancsak büntetendő cselekmény (BTK hatálya alá esik).

A 4/2003. (II.20.) NKÖM rendelet szerint a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal ezekben az esetekben is örökségvédelmi hatástanulmány elkészíttetéséhez kötheti szakhatósági állásfoglalásának megadását. Bármilyen területen történő nagyberuházás esetén a „régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójára anyagi elismerésének részletes szabályairól” szóló 18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet módosításáról szóló 21/2007. (III. 26.) OKM rendelet 14/B. § (1) alapján *az örökségvédelmi hatástanulmány az építésügyi hatósági, illetve örökségvédelmi hatósági (szakhatósági) eljárásban a Hivatalhoz benyújtott kérelem kötelező melléklete*”. A tanulmány elkészíttetése a beruházót terheli, készítésére a nevezett rendeletben feljogosítottak vállalkozhatnak.

3.5. Nagyberuházásokra vonatkozó különleges rendelkezések

A nagyberuházásokra vonatkozó különleges rendelkezéseket a „régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójára anyagi elismerésének részletes szabályairól” szóló 18/2001. (X.18.) NKÖM rendelet módosításáról szóló 21/2007. (III.26.) OKM rendelet tartalmazza:

14/B. § (2) A beruházó nyilatkozni köteles, hogy a tervezett beruházás nagyberuházásnak számít-e. A nyilatkozat, valamint az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 4/2003. (II. 20.)

NKÖM rendeletnek megfelelő örökségvédelmi hatástanulmány az építésügyi hatósági, illetve örökségvédelmi hatósági (szakhatósági) eljárásban a Hivatalhoz benyújtott kérelem kötelező melléklete.

14/C. § A földmunkával járó változtatás teljes kiterjedésére vonatkozóan mind az előkészítő munkálatok, mind a kivitelezés tekintetében régészeti megfigyelést kell biztosítani, a régészeti lelőhelyeken pedig megelőző feltárást kell végezni.

14/D. § (1) A nagyberuházások során a terepen végzett régészeti munkálatok és dokumentációkészítés, valamint az elsődleges leletfeldolgozás tekintetében a feladatokat - beleértve a régészeti érdekeltségeket érintő előkészítő munkafázisokban való részvételt is - a Tv. 22. § (3) bekezdésében meghatározott szerződés keretében a régészeti szakszolgálat látja el.

(2) A régészeti szakszolgálat feladatainak hatékonyabb ellátása érdekében bevonhatja az adott nagyberuházással érintett területen régészeti feltárás végzésére feljogosított intézményeket. A történeti városmagok területét érintő nagyberuházások esetén a folyamatban lévő kutatási programokat végző intézményeknek elsőbbséget kell biztosítani.

14/E. § (1) A régészeti szakszolgálat köteles a teljes építési területen a tűzszerkezeti átvizsgálási, valamint az azzal kapcsolatos előkészítési (bozót- és cserjeirtás), felderítési feladatok ellátásáról gondoskodni.

(2) A régészeti lelőhelyeken feltárásra a régészeti szakszolgálat csak azokon a helyeken köteles sort keríteni, ahol a beruházás a talajt a jelenlegi talajszintnél 30 cm-nél, illetve a humuszréteg alsó szintjénél mélyebben érinti, vagy ahol a régészeti jelenségeket a beruházás egyéb módon veszélyezteti. Veszélyeztetésnek számít különösen az erózióknak való kitétel (víz, szél, fagy, növényültetés), a földmunkával, anyagkitermeléssel vagy építkezéssel történő megsemmisítés vagy megbolygatás, az állapotváltozással járó elfedés.

14/F. § (1) A beruházás, illetve a régészeti feltárás előkészítése során ismertté vált és a kulturális örökség hatósági nyilvántartására vonatkozó szabályokról szóló 17/2002. (VI. 21.) NKÖM rendelet szerint nyilvántartásba vett lelőhelyekre is tekintettel a régészeti szakszolgálat a beruházóval a feltárásra vonatkozó szerződést köt, amelynek hatósági jóváhagyás céljából történő bemutatásával egyidejűleg megkéri a feltárási engedélyt.

14/J. § (1) Amennyiben a feltárás során eredeti összefüggéseiben megmaradt helyszínen megtartható emlékek (épített régészeti örökségi elemek) kerülnek elő, erről a feltárás vagy a régészeti szakszolgálat vezetője 3 napon belül írásban bejelentést tesz a Hivatalnak.

(2) Az (1) bekezdés szerint bejelentett régészeti emlékek kezeléséről - ideértve az ideiglenes megóvásukra, esetleges eltávolításukra, helyszíni megőrzésükre, illetve helyszíni bemutatásukra vonatkozó előírásokat - a bejelentő véleményének kikérése után 8 napon belül a Hivatal dönt.

4. A hatástanulmányhoz kapcsolódó tudományos kutatások eredményei

4.1. Általános földrajzi, geomorfológiai leírás

Az M4 gyorsforgalmi út Berettyóújfalu – Nagykereki közötti szakasza az ún. Berettyó–Körös-vidék nevű kistájon vezet át. Ebből Szentpéterszeg, Gáborján, Váncsod, Hencida, Bojt és Nagykereki az Ósberettyó valamikori vízjárta medrének egy-egy magas partszakasza által körülzárt szigetszerű, magas területen fekszik.¹

¹ Magyarország kistájainak katasztere I. Bp. 1990. 283-287.

Régészeti szempontból különösen fontosak az egykori, vagy mostani, természetes folyók, erek, vízállások jól kiemelkedő hátságai. Ezek a vízközeli, de áradásoktól többnyire mentes területek ősidők óta alkalmasak az emberi megtelepedésre.

Az elpusztult települések nyomait (főleg edénytöredékek, kő-, csont- és fém eszközök) nagy bizonyossággal már a szántás is a felszínre hozza. Az egykori közösségek temetőire azonban a felszínen gyakran semmi sem utal (emberi csontok, mellékletek), mivel a földművelés általában nem éri el a mélyre ásott sírokat, ellentétben az emberi települések régészeti jelenségeivel (ház, gödör, árok stb.).

A Berettyó–Körös-vidék a pleisztocénban és a holocénban a Tiszántúl nagy víz- és üledékgyűjtője, erózióbázisa volt. A felszín képe a folyószabályozásokig nem sokat változott. Nyílt víztükrök, mocsarak, lápok és vizenyős rétek uralták a táj képét. A mocsaras felszínből csak a legmagasabb részek álltak ki, amelyet az ott élő nép laponyagnak, porongnak nevezett. Ezek a kiemelkedések tulajdonképpen a folyóhátak maradványai. A terület települései és a kunhalmok ezeken a magaslatokon vannak. A területen az elhagyott medrek, morotvák zűrzavaros labirintusa alakult ki. A vízfolyások mellett képződött hátaknak nagy szerepe volt a bizonytalan lefolyású területek kialakításában. Az ármentesítések után a Berettyó–Körös-vidék éppen olyan tökéletes síkság, mint a Hortobágy, területén csak kis magasságkülönbségek vannak.²

4.2. Általános történeti leírás

A Kárpát-medence régészeti korszakainak kezdetén, az **őskőkorb** (Kr.e. 500.000–10.000) a vizsgált terület ősi folyómedrek, vízfolyások által táplált mocsárvidék lehetett, az emberi megtelepedésre kevés hely volt. Az őskor utolsó szakaszából (Kr.e. 12.000–10.000) régészeti emlékek az Alföld Tiszától keletre eső részén elenyésző számban kerültek eddig elő, csak jelzik az Alföld és a Tiszántúl benépesedését az őskőkorb. Hajdú-Bihar megyében eddig nem ismert ősköri lelőhely.³

A Déri Múzeum Régészeti Adattára és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Adattára szerint a vizsgált területen a legkorábbiak az **újkőkorból** (Kr.e. 6300–4400) származó leletek. Ebben a korszakban ugrásszerűen megnő a régészeti leletek és lelőhelyek száma. Köszönhető ez annak, hogy egyre inkább a letelepült, földművelő-állattenyésztő életmód válik meghatározóvá a korábbi zsákmányoló életmód rovására. Az élelemtermelés pedig a népesség növekedését vonta maga után, ami kirajzásokhoz vezetett a megnövekedett lélekszámú falvakból. Így újabb települések jöttek létre mindenütt, ahol termelő életmódjukhoz a földrajzi adottságok kedvezőek voltak.

A vízfolyások és erek mellett, az árvizektől védett partos területeken, félszigeteken építették fel házaikat, s a körülöttük elterülő földeket megművelték. Az újkor legkorábbi szakaszát jelentő **Körös-kultúra** nyomai kerültek elő Berettyóújfaluban a Levente utca 7. szám alatt.⁴ A korszak középső szakaszának jellemző műveltsége az **alföldi vonaldíszes kerámia kultúrája** volt. Ez a földművelő, állattenyésztő népesség nagycsaládi házakból álló településein készítette bekarcolt hullám és zeg-zug vonalakkal díszített edényeit, amelyek a kultúra névadói lettek. Ismert lelőhelyeik: Berettyóújfalu–Szilhalom, Berettyószentmárton–Morotva,

² Lóki József: A megye természeti földrajza. In: *M. Nepper Ibolya: Hajdú-Bihar megye 10-11. századi sírleletei*. Sor.: Magyarország honfoglalás kori és kora Árpád-kori sírleletei 3. Budapest – Debrecen 2002, 23.

³ M. Nepper Ibolya: Évezredek emlékei. In: *Hajdú-Bihar évszázadai*. Szerk.: Angyal László András. Debrecen 2000. 15-16.

⁴ Makkay János: A bihari Berettyó völgy ősköri leletei. 27. *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1948-1956*. Debrecen 1957, 21–46.

Derecske–Kiserdő, Derecske–Téglagyár, Debrecen–Tócsóvölgy.⁵ Az újkőkor késői szakaszában a **Herpályi-kultúra** népe ssége állandó telepeket, idegen szóval tellet hozott létre. A tell az elő-ázsiai típusú földműves kultúrák sajátos telepformája, aminek egy jellegzetes típusa Berettyóújfalu-Herpály.⁶ A több mint 5 méter vastag kultúrréteg a szétmálló, vagy tűzvészek miatt romba dőlt házak maradványaiból és a házak körül felhalmozott hulladékokból keletkezett. A lelőhely a késő újkőkortól kezdve, a rézkoron keresztül a bronzkor végéig folyamatosan lakott volt. A legkorábbi időszakból két-három helyiségből álló téglalap alakú házakat tártak fel, amiket fagerendákból, vagy cölöpök közé font vesszőkből építettek, és kívül-belül vastagon betapasztottak. A herpályi tellen a délkelet európai újkőkori kultúrákban előforduló, a Kárpát-medencében nagyon ritka emeletes házak is előkerültek.⁷

A **rézkor** (Kr.e. 4400–2700) korai időszakából több lelőhely ismert az M4 gyorsforgalmi út környezetéből. Temetőt tártak fel Magyarhomotog határában (86 sír) a korai és középső rézkor időszakából gazdag melléklettel.⁸ Derecskén a rézkor első időszakára jellemző **Tiszapolgári-kultúra** kerámia töredékeit találták meg az Inkedombon, a Kállóparton, a Kódombon és Palocsa-Gyökeres tanyán.⁹ Szintén tiszapolgári leleteket találtak a tépei Görbekertben.

Hencida határából került elő az a 12 db, rejtélyes formát mutató aranykorongokból álló leletegyüttes, amelyet „hencidai kincs”-ként tart számon a hazai és a külföldi régészeti szakirodalom. Ez a Kárpát-medence egyik leghíresebb rézkori aranykincse. Az aranykorongok szimbolikus módon női nemi jellegre utaló stilizált formái egyértelműen valamilyen termékenység szertartás kellékei lehettek.¹⁰

A megye területének középső és déli része a **rézkor** végére (Kr.e. 3000 körül) népesült be jelenlegi ismereteink szerint. Ezt nem telepjelenségekből, hanem a keletről bevándorló **Gödörsíros-kultúra** népének jellegzetes temetkezési helyeinek, az óriási kúp alakú kurgánoknak a megjelenéséből tudjuk. Később más népek is felhasználták ezeket a mesterséges halmokat temetkezőhelyként, utoljára a kunok, innen a „kunhalom” köznépi elnevezés.

A **bronzkor** korai időszakából (Kr.e. 2700–1900) a **Makó-kultúra** eddig ismert legnagyobb objektumszámú és leggazdagabb leletanyagú települését tártak fel Berettyóújfalu–Nagy Bócs-dűlőn. A település jelenségei mellett négy, ehhez a népességhez köthető hamvasztásos temetkezést is találtak.¹¹ A bronzkor középső időszakában (Kr.e. 1900–1400) újra előtérbe kerül a váltógazdálkodásos földművelés, ami az újkőkor késői

⁵ Sz. Máthé Márta: Berettyóújfalu környékének története az őskorban. 12. In: *Berettyóújfalu története*. Szerk.: Varga Gyula. Berettyóújfalu 1981. 11-39.

⁶ Kalicz Nándor – Raczky Pál: Ásatások Berettyóújfalu–Herpály neolitikus és bronzkori tell településen 1977–1982 között. I. Újkőkor. (Neolitikum). *Bihari Múzeum Évkönyve* IV-V. (1986) 63–127.

Sz. Máthé Márta: Ásatások Berettyóújfalu–Herpály neolitikus és bronzkori tell településen 1977–1982 között. II. Bronzkor. *Bihari Múzeum Évkönyve* IV-V. (1986) 129–149.

⁷ M. Nepper 2000. 16-18.

⁸ Sz. Máthé Márta: Debrecen vidékének története az őskorban. 38. In: *Debrecen története 1693-ig*. Szerk.: Szendrey István. Debrecen 1984. 29-67.

⁹ Módy György: Derecske a XVII. századig. 17. In: *Derecske története és néprajza*. Szerk.: Gazdag István. Derecske 1998. 13-59.

¹⁰ Gazdapusztai Gyula: A hencidai rézkori aranylelet. . *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve* 1966-1967 Debrecen (1968) 33–52.

¹¹ Dani János et al: Előzetes jelentés a Berettyóújfalu, Nagy Bócs-dűlő lelőhelyen 2004-2005 során végzett megelőző feltáráson. 9. In: *Régészeti kutatások Magyarországon*. Budapest 2006. 5-31.

szakaszához hasonlóan tell-településeket kialakulását eredményezte. A **Gyulavarsándi-kultúra** népessége gyakran az újkőkori Herpály-kultúra vízvéde magaslatokon található telepeit veszi birtokba. Berettyóújfalu környékén ilyen lelőhely a Korhány-halom, a Leszkay-domb, valamint az újkőkornál már említett Berettyóújfalu–Herpály. A bronzkori tell-települések közül Berettyóújfalu–Szilhalmon zajlott régészeti feltárás. A Gyulavarsándi-kultúra telepjelenségei és leletanyaga alatt a rézkori és újkori népességek házainak maradványát és emlékanyagát is feltárták.¹² Derecskén az újkőkornál és rézkornál említett lelőhelyeken a középső és késő bronzkor kultúráinak (Hatvan, Gyulavarsánd, Piliny) bekarcolt, árktolt, seprű és spirális díszű edénytöredékeit is megtalálták.¹³ A középső bronzkori telleken az élet a nyugatról beözönlő **Halomsíros-kultúra** támadása miatt szűnik meg. A lakosság egy része a hegyvidékekre húzódott, az itt maradt gyulavarsándi népesség a halomsírosokkal együtt létrehozta a **Hajdúbagosi-csoportot**. A Berettyó völgyét az új népesség szállja meg, több lelőhelyen is előkerültek jellegzetes urnatemetőik.¹⁴ A bronzkor késői időszakában (Kr.e. 1400–900) a Tisza-vidéken új népesség, a **Gáva-kultúra** jelenik meg. A bronzkor legkiterjedtebb és legjelentősebb bronziparát alakítják ki, amelynek emlékeit a földbe rejtett bronzkincsekből ismerjük. A Gáva-kultúra településeinek nyomai előkerültek Tépe-Öregkert nevű részén és egy településének részletét tárták fel Berettyóújfalu–Nagy Bócs-dűlőn.¹⁵

A **vaskor** legkorábbi ún. **preszkíta** időszakából (Kr.e. 900-700) a vizsgált területen eddig még nem ismert régészeti lelőhely. A vaskor középső, ún. **szkíta** időszakából (Kr. e. 700-400) a már többször említett Berettyóújfalu-Nagy Bócs-dűlőn találták meg egy falusias, szórt szerkezetű település emlékeit (veremházak, kutak, gödrök). Az itt feltárt 6×7 m alapterületű, oszlopos szerkezetű veremház a szkíta kori **Alföldi-csoport** eddig ismert legnagyobb épülete.¹⁶ A késő vaskori (Kr.e. 400–0) **kelták** emlékanyaga megtalálható a Körösszegapáti határában lévő homokbányánál. Berettyóújfalu határából több edény, a sárándi Erdelics-szőlőből egy vaskard került be a Déri Múzeum Régészeti Gyűjteményébe.

A Kr. u. 1. századtól a **római korban** (0–390), az Alföld többi részéhez hasonlóan itt is a keletről beköltöző **szarmaták** éltek. A dél-orsz sztyeppékről beköltöző nagyállattartó nép fokozatosan áttért a földművelésre, a 2. századtól állandó falvak alakultak ki, majd a 4. századra sűrű településhálózat jött létre a Tiszántúlon.¹⁷ A vizsgált területen számos lelőhelyük ismert. Szarmata település emlékei voltak Biharkersztes–Kis- és Nagyfarkasdombon, valamint Berettyóújfalu–Nagy Bócs-dűlőn. Több sírt tártak fel leletmentés során Derecske–Bernát-tagon és Berettyószentmártonban a katolikus temető mellett. Terepbejárások tanúsága szerint jelentős településük lehet Berettyóújfaluban a herpályi puszta péterszegi úttól az Egyházzsigeig terjedő részén.¹⁸

A keleti-germán **gepidák** Skandináviából indulva, a 3. század végén költöztek be a Tiszántúlra. A vizsgált területen több lelőhelyük ismert. Derecske–Palocsáról egy 4. századi edénytöredék került be a Déri Múzeumba. Derecske belvárosa alatt temetőjük van, mivel a

¹² Sz. Máthé 1981. 34-36.

¹³ Módy 1998. 17.

¹⁴ Sz. Máthé 1981. 36-37.

¹⁵ Dani et al. 2006. 11.

¹⁶ Dani et al. 2006. 11.

¹⁷ Mesterházy Károly: Debrecen és környéke a népvándorlás és honfoglalás korában. 70. In: Debrecen története 1693-ig. Szerk.: Szendrey István. Debrecen 1984. 69-98.

¹⁸ M. Nepper Ibolya: Berettyóújfalu környéke a keltáktól az avarokig. 44-45. In: Berettyóújfalu története. Szerk.: Varga Gyula. Berettyóújfalu 1981. 41-50.

gimnázium és új patika építése közben több sírt megbolygattak, kilencet pedig régészek tártak fel.¹⁹ A gepidák egy jelentős emléke került elő Berettyóújfalu–Herpályon a Csonkatorony melletti apró halmokból. 1853-ban egy gazdag gepida férfi sírját találták itt meg, amelyből egy 15,4 cm magas, gazdagon díszített, aranyozott ezüst pajzsdudor került elő. A tárgyat egy kárpát-medencei gepida mester készíthette 250 és 300 között. Díszítése egyedi, keverednek rajta az északi és keleti, valamint a helyi díszítőmotívumok. A tárgyat a terület tulajdonosa a Nemzeti Múzeumnak ajándékozta.²⁰

A népvándorlás korában (390–895) a 6. század utolsó harmadától beköltöző **avarok** egyik központja ezen a területen lehetett. Erre utal a Tépén előkerült arany álcSAT, az avar kori ötvösművészet remekműve, valamint egy arany kardhüvelyveret töredék és egy bizánci ezüstpál maradványa. A leletek valószínűleg a legmagasabb avar méltóság, a kagán kirablott sírjából kerülhettek elő.²¹ A nagyállattartó avarok a Kárpát-medencében letelepedtek, földművelő – állattartó életmódra tértek át és nagy falvakban éltek. Településeik közül jelentős feltárás zajlott Magyarhomorog–Kónyadombon és Berettyóújfalu–Nagy Bócs-dűlőn. Mindkét nagy felületű lelőhelyen több mint száz késő avar kori telepjelenséget (ház, gazdasági épület, kút, árok), és a településhez tartozó temető sírjainak egy részét tárták fel.²²

A **magyarság** 895-ben foglalta el az Alföld területét. A vizsgált területen több lelőhelyen is megtalálták a honfoglalók jellegzetes emlékanyagát. Derecske, Hunyadi u. 688., Derecske–Lyukashalom, Derecske–Téglagyár és Derecske – Teleki erdő-Ásványos lelőhelyeken 10. századi kerámiatöredékeket találtak. A földesi út melletti Nagymező határrészben Váradi Gerzson tanyáján, homokbányászás közben egy női sírt bolygattak meg, a mellékletei (aranyozott ezüst palmettadíszes korong, ezüstözött bronz sodrott karperec, ezüst hajkarika) a Déri Múzeumba kerültek. 1960-ban a Váradi-tanya előtti dombon harminckilenc síros 10. századi temetőt tártak fel. Sajnos minden sírt korábban feldúltak és kiraboltak.²³ Berettyóújfalu környéke is hasonlóan gazdag 10. századi leletekben. A Berettyóújfalu és Földes közötti műút építésekor B. Nagy János földjén homokbányászás közben egy honfoglaló férfi sírját dúlták szét, a mellékleteit évekkel később hozták be a Déri Múzeumba. Az elhunytnak 40–45 darab aranyozott ezüst, palmettás díszű verettel díszített öve volt, amiből két övveret és a szíjvég maradt meg. Ezen kívül egy palmettás díszű és egy díszítetlen ezüst lemez karperec került be a sírból a múzeumba. A köznép egyik temetője a Kovácsi pusztán nyitott homokbányában került elő. Leletmentő ásatások a 10-11. századi köznépi temetők jellegzetes emlékanyagát találták a sírokban: kéttagú csüngők, hajkarikák, nyakperek.²⁴

Az **Árpád-kori** magyarság településhálózatát egymástól 2-3 km-re vagy még közelebb lévő 1-2 tucat családot eltartó falvak alkották. Az egyidőben létező falvak nagy létszámú, elsősorban földművelő lakosságot tételeznek fel. A falvakat a terepbejárások, okleveles források és a határrész, valamint a dűlőnevek elnevezése alapján lehet beazonosítani. Derecske határában a Nagy tilalmas határrészben Inke-zug neve őrizte meg

¹⁹ Módy 1998. 18-19.

²⁰ M. Nepper 1981. 48.

²¹ Garam Éva – Kiss Attila: Népvándorlás kori aranykincsek a Magyar Nemzeti Múzeumban. 17. Budapest 1992.

²² Dani et al. 2006. 15-19.; Szabó László: Debrecen, Bellelő, Bordástanya. In: Régészeti kutatások Magyarországon 2003. Budapest 2004. 202-203.

²³ Módy 1998. 20-24.

²⁴ Mesterházy Károly: Berettyóújfalu földje a IX. századtól a XIII. századig. 53. In: Berettyóújfalu története. Szerk.: Varga Gyula. Berettyóújfalu 1981. 51-79.

Inke falu nevét, amely a Váradi Regestrum 1213. évi bejegyzésében szerepel villa Inka néven. Szintén ebben a határrészben van Palocsadomb, ami a 11. századtól megtelepült *Palocsa* nevű falut rejti. A Kék-Kálló mentén volt *Pelőke* falu, ami a Váradi Regestrum 1219. évi esetében szerepel. A fenti falvak, és a nem meghatározható helyű *Szentlőrinc* és *Füzesetek*, a tatárjárás után néptelenedhettek el, földjeik a 14. század elején már a Debreceni család birtokában lévő Derecskéhez tartoztak.²⁵

Berettyóújfalu határában is számos Árpád-kori falu létezett. Határrész és dülőnevek őrizték meg *Andaháza*, *Herpály*, *Kovácsi*, *Macsó* és *Szentkozma* falvak nevét. Okleveles források szerint itt volt *Kengyel* és *Szentdemeter* is. A Keleti-főcsatornától nyugatra eső Nagyandaházán az egykori *Szentdemeter* kisméretű, félköríves szentélyű temploma és a hozzá tartozó temető is feltárássra került 1963-ban. Terepbejárással a templomhoz tartozó falu helyét is sikerült megtalálni. Kisandaháza pusztán az egykori *Andaháza* hasonló alaprajzú templomát ásták ki. Terepbejárással a Berettyó egyik ágának nagyobb kanyarulatában Kengyelszeg nevű határrészben *Kengyel* falut sikerült meghatározni. Berettyóújfalu nyugati határában Szentkozma puszta legdélibb részén lehetett az egykori *Szentkozma*. Derecske és Berettyóújfalu határán egy régi térkép Macsó vég határnevet jelöl. Valószínűleg itt lehetett a Váradi Regestrumban 1214-ben említett *Macsó* falu.²⁶

Régészetileg legjobban kutatott része a berettyóújfalui határnak Herpály puszta. A Csonkatoronyhoz tartozó templomot 1972-ben tárták fel. A nagyméretű, háromhajós, nyugati toronypáros téglából épült templom, a késő romanika (12. század második fele) templomépítészetének kiemelkedő példánya.²⁷ A templom körüli feltárások során kiderült, hogy a nemzeti monostor építéséig a dombon egy település volt, amelynek lakói az építkezéskor átköltöztek a szomszédos, szigetszerűen kiemelkedő dombra, Egyházszigetre. 1981-ben tárták fel az egyházszigeti templomot. A félköríves szentélyű templom északkeleti sarkán harangtorony állhatott, alatta altemplom volt kialakítva, ami a térségben eddig egyedülálló kora Árpád-kori emlék.

A Csonkatoronytól kb. 1 km-re északra, a Berettyó egyik kanyarulatában tárták fel 1980-ban a kéziratot térképeken is jelölt Fehértemplomot. Ez a legkésőbbi a herpályi templomok közül, a 14. században épült, gótikus stílusban. A háromhajós templom körüli dombháton egy középkori település nyomait is megfigyelték.²⁸

4.3. A vizsgált terület régészeti kutatása

4.3.1. A régészeti kutatások összefoglalása

A tervezett nyomvonalszakasz terepbejárását a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat megbízásából a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságának munkatársai végezték 2008. március vége és május eleje között. Ennek során a 48,38 km hosszúságú nyomvonalon 59 régészeti lelőhelyet tudtak beazonosítani. Ebből 3 lelőhely már ismert lelőhely az Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága Régészeti Adattára szerint. Közülük az egyik szinte teljesen egybeesik az általunk azonosított lelőhellyel (A8. lelőhely). A másik két, nagy kiterjedésű lelőhely több, általunk azonosítottat is érint, összesen hatot: néhányat teljesen magában foglal, a többit csak érinti. Ezenkívül az Adattárban márt ismert lelőhelyként szerepelt a Derecske 45 lelőhely, ami a nyilvántartás szerint a nyomvonal tengelyébe esik, de

²⁵ Módy 1998. 26-29.

²⁶ Mesterházy 1981. 56-71.

²⁷ Kozák Károly: A herpályi apátsági templomrom építéstörténete. 133. In: Berettyóújfalu története. Szerk.: Varga Gyula. Berettyóújfalu 1981. 121-139.

²⁸ Módy György: Debrecen környéke Árpád-kori egyházas települései kutatásáról (1975-1985). In: Parasztság és Magyarság. Szerk.: Rácz István. Debrecen 1989. 139-149.

mi a terepbejárás során nem tudtuk azonosítani (őszi búza volt rajta). Szintén a vetés megerősödése miatt a februári M35 2. nyomvonalán azonosított lelőhelyeket (TB 2/31., TB 2/32., TB 2/33.) már lehetetlen volt újra azonosítani.

A terület fedettsége miatt 3 olyan lelőhellyel bővült a listánk, ami a vizsgált nyomvonal tengelyébe esik. Így összesen 62 lelőhelyünk érinti a nyomvonalat. Az eddig ismert adattári adatok alapján 24 lelőhelyet ismerünk, ami a tervezett nyomvonal 1 km-es sávjában található attól mindkét irányban.

4.3.2. A vizsgált területen azonosított régészeti lelőhelyek jegyzéke

A régészeti lelőhelyek intenzitás szerinti osztályozásának alapelvei:

A régészeti lelőhely minimális kritériuma az 5 darab régészeti lelet egy 20×20 méteres területen belül. A lelőhelyek intenzitás szerinti osztályozásánál három kategóriát használtunk:

- Gyér lelőhelynek számít, ha az 5 darabot eléri egy 20×20 méteres területen belül a leletszám, s azon kívül semmilyen nyom — felszíni elszíneződés, mélyülés stb. — nem utal a valamikori emberi megtelepedésre. Ezekben az esetekben a régészeti lelőhely nem biztos, hogy pontosan azon a területen van, ahol a felszínen megtaláltuk a néhány régészeti leletet. Ezért itt nagyon fontos a feltáró munkák meghatározásánál az egyéb közvetett jegek mérlegelése (felszíni formák és talajelszíneződés).
- Közepes intenzitású lelőhelynek azokat a régészeti területeket minősítettük, amelyekben a leletek 20×20 méteres részre vetítve átlagosan a 8–10 darab leletszám körül mozogtak. Ezen kívül egyéb jelek — paticstörödékek, állatsontok stb. — is utaltak a valamikori emberi megtelepedésre. Ezek a lelőhelyek a természetes felszíntagolódáshoz csak részben igazodnak. Általában nem töltik ki a természetes határok által körülzárt területet.
- Intenzívek azok a régészeti lelőhelyek, amelyeknél a leletszám jóval nagyobb a 20×20 méteres területre vetítve 10 darabnál. Ezen kívül koncentráltan vannak jelen az emberi megtelepedés nyomai — kerámiatörödékek, állatsontok, kövek stb. együttes jelenléte —, valamint égetésre vagy egyéb emberi tevékenységre utaló jelek. Ezek a lelőhelyek jól illeszkednek a felszíni természetes tagolódás sajátjaiba. Jól kitöltik az emberi megtelepedésre és egyéb tevékenységre alkalmas területeket (folyópart, vizes területek által körbezárt magaslatok).

A régészeti lelőhelyek feltárásához szükséges időtartam:

1. gyér lelőhely: 20 munkanap/hektár
2. közepes lelőhely: 40 munkanap/hektár
3. intenzív lelőhely: 60 munkanap/hektár

Ezen időegységek meghatározásával azt a tapasztalati időmaximumot igyekeztünk meghatározni, amely alatt minden kiszámítható nehézség ellenére is elvégezhető a régészeti feltárás.

4.3.3. A lelőhelyek nyilvántartásának módja

A terepbejárásunkon azonosított lelőhelyek: **TB** (terepbejárás) **A** (nyomvonalszakasz) **5** (a lelőhely megtalálási sorrendjének száma 1-től 59-ig). A már ismert lelőhelyeket a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) nyilvántartási rendje szerint szerepeltetjük a térképen **B** (helységnév, pl. Berettyóújfalu) **46** (nyilvántartási szám). A KÖH által még nem regisztrált, másik szakhatósági hatástanulmányban azonosított, de a jelen tanulmány tárgyát képező,

nyomvonalba eső lelőhelyeket a tanulmány nyilvántartása szerint szerepeltetjük eltérő színezettel, a táblázatban megjelölt forrással, pl.: **TB 2/33** (terepbejárás 2. nyomvonal 33. lelőhely).

A sokszor egymást érintő vizsgálatoknál azonosított lelőhelyeknél megőrizve az egyes vizsgálatok hitelét, az egymásra vetített lelőhelyterületeknél az összeadódó állapot legnagyobb kiterjedését vesszük mérvadónak. A nagy kiterjedésű lelőhelyek teljes, minden oldalról történő lehatárolása sokszor a növényi fedettség miatt lehetetlen. Ugyanakkor az egyes hatástanulmányok célját jelentő vizsgálatban jóval kívül esik annak teljes körülhatárolhatósága.. Így az egyszer már azonosított lelőhelyterületeket adottnak vesszük és azt kiegészítjük az újonnan felfedezett részekkel. A különböző lelőhelyek egymásra vetülését (érintkezését, részleges vagy teljes fedését) jelezzük a lelőhelytáblázatban a „kapcsolódó lelőhelyek” résznél.

A vizsgált területen azonosított régészeti lelőhelyek jegyzéke

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A1
Település:	Berettyóújfalu
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kávás - kút
Földrajzi leírás:	Vízjárta terület enyhén emelkedő K-i partszélén található. A felszíni tagolódás mentén körülhatárolt területet csak részben fedi le a lelőhely.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-124
EOV koordináták:	x (É-D): 217070 y (K-Ny): 839700 z: 94 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum Telep
	Őskor Telep
	Késő középkor Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	1. kép; 1-2. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	6+000 – 6+200 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	200m x 60m=12000m ²
Kalkulált feltárási idő:	48 munkanap
Rövid szöveges leírás:	Az egyes korszakokhoz köthető leletek meglehetősen gyér sűrűséget mutatnak; a lelőhely közepes intenzitású megjelölését a három korszak jelenléte indokolja.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:	

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2
Település:	Berettyóújfalu
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Széles - ér
Földrajzi leírás:	A K-i és a Ny-i részen az erősen vízjárta medrek által lehatárolt területet csak részben tölti ki a lelőhely.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-124., 59-213
EOV koordináták:	x (É-D): 216840 y (K-Ny): 839980 z: 94 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor (Neolitikum?) Telep
	Késő középkor Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	2. kép; 3-4. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	6+280 – 6+620 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	340m x 60m=20400m ²
Kalkulált feltárási idő:	82 munkanap
Rövid szöveges leírás:	A Kávás-kút és a Teleczki-tanya közötti területen elhelyezkedő lelőhely mind korszakban, mind intenzitásban hasonló képet mutat az A1 lelőhelyhez. A lelőhely É-i része leletekben gazdagabbnak tűnik, mint a D-i rész.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A3	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Rokkantak földje	
Földrajzi leírás:	A ma is vízjárta terület DK-i partrészén helyezkedik el a lelőhely, ami csak részben tölti ki a természetes tagolódás határain belüli részt.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-213	
EOV koordináták:	x (É-D): 216420 y (K-Ny): 840400 z: 94 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	3. kép; 5. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	6+975 – 7+150 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	175m x 60m=10500m ²	
Kalkulált feltárási idő:	42 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A kevés lelet ellenére, azok viszonylagos jellegzetessége és a két különböző korszak előkerült emlékei indokolják a lelőhely közepes intenzitású minősítését.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A4	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Teleczki - dűlő	
Földrajzi leírás:	Részben igazodik csak a természetes tagolódás területi adottságaihoz. (A vízjárta területek partjaihoz közvetlenül nem kapcsolódik).	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-213.,59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 215970 y (K-Ny): 840720 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	4. kép; 6-7. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	M35 TB2/27	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	7+275 – 7+850 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	575m x 60m=34500m ²	
Kalkulált feltárási idő:	138 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Viszonylag nagy kiterjedésű lelőhely, aminek vannak intenzív részei is, de egészében a közepes intenzitás jegyeit mutatja.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A5	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Néződomb - dűlő	
Földrajzi leírás:	K-Ny-i irányból vízjárta területek között enyhén kiemelkedő partháton terül el a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-213.,59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 215590 y (K-Ny): 840990 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	5. kép; 8-9. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	M35 TB2/27	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	7+900 – 8+165 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	265m x 60m=15900m ²	
Kalkulált feltárási idő:	64 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Bár a rendelkezésre álló jól körülhatárolt területet viszonylag jól kitölti a lelőhely, a felszínen előkerült leletek alapján csak közepes intenzitásúnak minősíthetjük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A6	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Somota - dűlő	
Földrajzi leírás:	Vízjárta terület ÉK-i partján található lelőhely részben kitölti a természetes tagolódás által körülhatárolt részt.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 215270 y (K-Ny): 841220 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	6. kép; 10-11. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	M35 TB2/28	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	8+520 – 8+710 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	190m x 60m=11400m ²	
Kalkulált feltárási idő:	46 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Leletsűrűsége alapján közepes intenzitásúnak minősítjük a lelőhelyet.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A7	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Papp - zug	
Földrajzi leírás:	A lelőhely a szentpéterszegi út kanyarulatánál található. Kitölti a vízjárta terület partszakaszát, igazodva annak jól látható természetes határaihoz.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213910 y (K-Ny): 842200 z: 97 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Vaskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Kora újkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	7. kép; 12-16. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	9+975 – 10+300 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	625m x 60m=19500m ²	
Kalkulált feltárási idő:	118 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Különösen a magas folyóparton elterülő részen sűrűsödnek a leletek. A több korszakból származó leletek sűrűsége (különösen a D-i részen, a szántott területen kerültek elő egy szarmata telep intenzív nyomai), valamint területi adottságokhoz való tudatos alkalmazkodás egyértelmű nyomai alapján a lelőhely egészét intenzívnek kell minősítenünk.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A8	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Körtvélyes - tanya	
Földrajzi leírás:	Nagy kiterjedésű lelőhely, aminek 90%-a fedett (legelő). Közvetlenül csak az É-i és a D-i végét tudtuk megvizsgálni (frissen szántott terület). A korlátozott vizsgálhatóság ellenére bizonyosan állíthatjuk, hogy több korszak intenzív telepét magában foglaló erősen intenzív lelőhelyet azonosítottunk a vízjárta meander magasparjához jól igazodó három oldalról is körülzárt magasan fekvő területen.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213430 y (K-Ny): 842580 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Rézkor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Árpád-kor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	8. kép; 17-20. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	B44., B45	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	10+500 – 11+050 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	550m x 60m=33000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	198 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A neolit és az Árpád-kori telep leletei a legelő részen (vakondtúrások, birkák által kijárt üres helyeken) is nagy sűrűségben megtalálhatóak voltak.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A9
Település:	Szentpéterszeg
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Öntözött terület
Földrajzi leírás:	Két kanyargó folyómeder közötti magasan fekvő területen elhelyezkedő, vaskori telep leleteivel egyértelműen terített lelőhely. Jól kitölti a rendelkezésre álló területet.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-231
EOV koordináták:	x (É-D): 212860 y (K-Ny): 843220 z: 95 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Vaskor Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	9. kép; 21. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	11+475 – 11+720 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	245m x 60m=14700m ²
Kalkulált feltárási idő:	88 munkanap
Rövid szöveges leírás:	A korszakra jellemző telepadottságok és a területkihasználás alapján intenzívnek kell minősítenünk a lelőhelyet, bár a leletek sűrűsége ezt nem mindenhol indokolja.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A10	
Település:	Szentpéterszeg	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Mályvás - dűlő	
Földrajzi leírás:	Viszonylag kis kiterjedésű lelőhely, ami egy mélyebben fekvő területből jól látható módon kiemelkedő, ovális alakú magasparton helyezkedik el.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 212100 y (K-Ny): 843910 z: 94 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Rézkor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	10. kép; 22-23. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	12+530 – 12+720 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	190m x 60m=11400m ²	
Kalkulált feltárási idő:	68 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A természetes tagolódás által körülhatárolt területet egyértelműen kitöltő őskori település jellegzetes leletei kellő sűrűségükkel egyértelművé teszik az intenzív minősítést. A lelőhelyet a Berettyó-folyó magas gátja K-Ny-i irányban kettészeli; az ettől É-ra eső része szántott, jól vizsgálható, leletekben gazdag, a D-i része – a gáton belül – legelő, de a vakondtúrásban itt is lehetett leleteket találni.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A11	
Település:	Szentpéterszeg	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kövér - sziget	
Földrajzi leírás:	A Berettyó-folyó balparti magas gátja melletti, enyhén emelkedő területén helyezkedik el a lelőhely, ami csak részben igazodik a terület természetes tagolódás menti határaihoz.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-233	
EOV koordináták:	x (É-D): 211920 y (K-Ny): 844230 z: 94 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	11. kép; 24-25. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	12+870 – 13+075 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	205m x 60m=12300m ²	
Kalkulált feltárási idő:	49 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A késő középkori kerámiadarabok viszonylagos sűrűsége indokolja a lelőhely közepes intenzitású minősítését.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A12
Település:	Váncsod
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Tökös - part 1.
Földrajzi leírás:	A Kis-Körös ér balpartján az egyik kanyarulatnál lévő partszakaszon és az ahhoz tartozó magasabban fekvő platórészen található a lelőhely, ami csak részben tölti ki a rendelkezésre álló területet (természetes tagolódás).
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-233
EOV koordináták:	x (É-D): 211540 y (K-Ny): 844850 z: 95 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	12. kép; 26. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	13+600 – 13+900 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	300m x 60m=18000m ²
Kalkulált feltárási idő:	72 munkanap
Rövid szöveges leírás:	A viszonylag nagy kiterjedésű lelőhely leletsűrűsége átlagosan nézve igen ritka, de a leletek jellegzetessége és a legmagasabban fekvő területek viszonylag gazdagabb leletmennyisége alapján közepesnek minősítjük a lelőhelyet.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A13	
Település:	Váncsod	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Tökös - part 2.	
Földrajzi leírás:	A vízjárta területek partjainál kissé távolabb, az enyhén kiemelkedő felszínen található a három korszak emlékeit magában rejtő lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-233	
EOV koordináták:	x (É-D): 211550 y (K-Ny): 845210 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	13. kép; 27-28. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	13+950 – 14+085 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	135m x 60m=8100m ²	
Kalkulált feltárási idő:	32 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A természetes tagolódás határaihoz alig igazodó lelőhelyet a leletsűrűsége és a három korszak leletei alapján közepes intenzitásúnak minősítjük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A14	
Település:	Váncsod	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kis-Körös part	
Földrajzi leírás:	A Kis-Körös ér bal oldali magaspartjának egy szakaszát elfoglaló, viszonylag nagyobb kiterjedésű lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-233	
EOV koordináták:	x (É-D): 211330 y (K-Ny): 845660 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Népvándorlás kor (avar)	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	14. kép; 29-30. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	14+340 – 14+680 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	340m x 60m=20400m ²	
Kalkulált feltárási idő:	82 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A magaspartnál lévő természetes tagolódás lehetőségeihez részben igazodó népvándorlás kori telepnyomok és a leletsűrűség alapján közepes intenzitásúnak tarthatjuk a lelőhelyet.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A15	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Alsó - rét - dűlő 2.	
Földrajzi leírás:	Két kanyargó folyópart közé szorult magaspartháton és annak K-i irányú kiszélesedése mentén elterülő lelőhelyen, a több korszakból származó intenzív leletsűrűség alapján a lelőhelyet intenzívnek minősítettük.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 211190 y (K-Ny): 846610 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	15. kép; 31-33. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	15+410 – 15+630 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	220m x 60m=13200m ²	
Kalkulált feltárási idő:	80 munkanap	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A16	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Bürü - oldal 1.	
Földrajzi leírás:	Nagy kiterjedésű lelőhely, ami a Kis-Körös ér jobb oldali partjának egy leágazó, mellékágakkal körülzárt szakaszához kapcsolódik. A lelőhely területe belül is erősen tagolt (medrekkel szabdalt vízjárta laponyag).	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 211250 y (K-Ny): 847630 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	16. kép; 34-36. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	G15	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	16+230 – 16+770 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	540m x 60m=32400m ²	
Kalkulált feltárási idő:	194 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A magasabb partrészek leletsűrűsége és azok több korszakhoz tartozása miatt az intenzív minősítést kapja.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A17	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Görbe - láb - dűlő	
Földrajzi leírás:	Viszonylag mélyebben fekvő területen, nyárfaerdő mellett került elő néhány lelet, ami csak a különlegese és a két különböző korszakhoz tartozása miatt minősül lelőhelynek.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 211340 y (K-Ny): 848360 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Gyér	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	17. kép; 37. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	17+180 – 17+360 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	180m x 60m=10800m ²	
Kalkulált feltárási idő:	22 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A felszíni természetes tagolódás vonalaihoz egyáltalán nem igazodó lelőhely az obszidián nyílhegy miatt minősül olyan lelőhelynek, ami mindenképpen igényel próbafeltárást. A minősítést gyérnek tartjuk.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A18	
Település:	Hencida	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Gyűrű - szeg	
Földrajzi leírás:	A Kis-Körös ér jobb partjához csatlakozó mellékér magaspartjának egyik szakaszán található lelőhelyet leletsűrűsége és a természetes tagolódáshoz jól igazodó kiterjedése alapján intenzívnek minősítettük.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 211470 y (K-Ny): 850980 z: 97 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	18. kép; 38-39. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	19+800 – 20+030 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	230m x 60m=13800m ²	
Kalkulált feltárási idő:	83 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Az őszi búza sűrűsége miatt a felszín közepesen fedettnek minősül, ami korlátozta a vizsgálódási lehetőségünket.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A19
Település:	Bojt
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kossuth - tér - dűlő
Földrajzi leírás:	A Kis-Körös ér jobb partjának vonalában az enyhén tagolt magas felszínen található lelőhely.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-234
EOV koordináták:	x (É-D): 211370 y (K-Ny): 851610 z: 98 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	19. kép; 40. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	20+500 – 20+930 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	430m x 60m=25800m ²
Kalkulált feltárási idő:	103 munkanap
Rövid szöveges leírás:	Természetes tagolódáshoz csak részben igazodó lelőhely viszonylag ritka leletsűrűségével nagy kiterjedése ellenére közepesen intenzívnek minősítettük. A területet részben fedett volta miatt korlátozottak voltak a vizsgálati lehetőségeink.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A20	
Település:	Bojt	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Tökös - Varga - tag 1.	
Földrajzi leírás:	A Dusnok-patak jobb partjának egyik szakaszán található a lelőhely, ami jól igazodik a magaspart természetes tagoltságához.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 211170 y (K-Ny): 853450 z: 99 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	20. kép; 41-42. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	22+360 – 22+490 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	130m x 60m=7800m ²	
Kalkulált feltárási idő:	47 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A jelenleg horgásztóként működő vízjárta rész partja az őszi búza vetése miatt erősen korlátozott volt. Közvetlenül a víz közelében lévő partszakasz frissen szántott részén tapasztalt leletsűrűség alapján intenzívnek minősítettük a lelőhelyet.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A21	
Település:	Bojt	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Tökös - Varga - tag 2.	
Földrajzi leírás:	A Dusnok-patak bal partjához kapcsolódó, magasan fekvő területen található lelőhely részben igazodik a természetes tagolódás határaihoz.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 211180 y (K-Ny): 853860 z: 98 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	21. kép; 43-44. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	22+760 – 22+880 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	120m x 60m=7200m ²	
Kalkulált feltárási idő:	29 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Az őszi búzavetéssel fedett felszínen korlátozottak voltak a vizsgálati lehetőségek. Így a viszonylag kevés leletanyag ellenére és a három korszak miatt közepes intenzitásúnak minősítjük a lelőhelyet.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A22	
Település:	Bojt	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Tökös - Varga - tag 3.	
Földrajzi leírás:	A vízjárta területektől viszonylag távol, a magasabban fekvő felszínen található lelőhely több korszak leleteit foglalja magában.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 211200 y (K-Ny): 854180 z: 99 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Rézkor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	22. kép; 45-46. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	23+030 – 23+280 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	250m x 60m=15000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	60 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A felszíni tagolódáshoz csak közvetve igazodó lelőhely vizsgálati lehetőségei a sűrű őszi búzavetés miatt erősen korlátozottak voltak. Az ennek ellenére előkerülő, több korszakból származó leletek alapján közepes intenzitásúnak minősítjük a lelőhelyet.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A23	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kengyeles 1.	
Földrajzi leírás:	Vízjárta terület magaspartjának egy szakaszán elterülő lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 211040 y (K-Ny): 855380 z: 98 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Árpád-kor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	23. kép; 47. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	24+210 – 24+620 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	410m x 60m=24600m ²	
Kalkulált feltárási idő:	98 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A nagy kiterjedésű lelőhelyen kevés lelet került elő. A frissen boronált felszínen kissé korlátozottak voltak a látási viszonyok, így a lelőhelyet a gyér leletsűrűség ellenére, de a több korszakot magában foglaló nagy kiterjedés miatt közepes intenzitásúnak minősítettük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A24	
Település:	Nagykereki	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kengyeles 2.	
Földrajzi leírás:	A ma is működő nagy homokbánya mellett a vízjárta területek által közrefogott területen található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 211020 y (K-Ny): 855960 z: 100 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás, HOMOKBÁNYA	
Kapcsolódó képek:	24. kép; 48-49. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	N05	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	24+760 – 25+150 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	390m x 60m=23400m ²	
Kalkulált feltárási idő:	140 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Egy erősen intenzív, több korszakot is magában foglaló, nagy kiterjedésű lelőhely K-i részén különösen az Árpád-kori leletek sűrűsége nagy. (A mai homokbánya érinti a lelőhely egy részét.) A lelőhely által elfoglalt terület felszíne enyhén tagolt; a hozzá köthető leletek sűrűsége egyértelművé teszi az intenzív minősítést.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A25	
Település:	Nagykereki	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kengyeles 3.	
Földrajzi leírás:	Vízjárta területek által körülvárt, magasabban fekvő felszínen található a lelőhely, ami részben igazodik a természetes tagolódáshoz.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 211020 y (K-Ny): 856410 z: 99 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	25. kép; 51-52. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	25+220 – 25+520 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	300m x 60m=18000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	108 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A lelőhely viszonylag nagy kiterjedésű, leletsűrűsége a ritka és a közepesen ritka közé esik, ezért közepesen intenzívnek minősítjük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A26	
Település:	Derecske	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Darabos - dűlő	
Földrajzi leírás:	A Darabos-dűlő nevű határrész és a Lyukas-dűlő által körbezárt területen, a vízjárta rész és a csatornapart közötti magasabban fekvő területen található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-124	
EOV koordináták:	x (É-D): 219390 y (K-Ny): 836120 z: 93 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Népvándorlás kor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Újkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	26. kép, 53-56. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	M35 TB 1/20	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	01+460 – 02+000 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	540m x 60m=32400m ²	
Kalkulált feltárási idő:	130 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A lelőhely nagy kiterjedésű, de leletsűrűsége meglehetősen ritka., ezért közepes intenzitásúnak minősítjük a lelőhelyet.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A27	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dábó 1.	
Földrajzi leírás:	Vízjárta területektől messzebb eső, enyhén tagolt felszíni részen található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-124	
EOV koordináták:	x (É-D): 218340 y (K-Ny): 837630 z: 93 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	27. kép; 57-58. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	03+500 – 03+800 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	300m x 60m=18000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	72 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A természetes tagolódáshoz csak részben igazodó lelőhelyet leletsűrűsége alapján közepesen intenzívnek minősítettük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A28
Település:	Berettyóújfalu
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dábó 2.
Földrajzi leírás:	A Kék-Kálló csatorna jobb oldali partrészén, egy kanyarszakaszban található a lelőhely.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-124
EOV koordináták:	x (É-D): 218040 y (K-Ny): 838260 z: 94 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Vaskor Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	28. kép; 59. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	04+150 – 04+540 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	390m x 60m=23400m ²
Kalkulált feltárási idő:	140 munkanap
Rövid szöveges leírás:	A folyómeder magaspartjának természetes tagolódása által lehatárolt területet jól kitölti a leletekben gazdag lelőhely, ezért intenzívnek minősítjük.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt leelőhelyszám	A29	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dábó 3.	
Földrajzi leírás:	A Kék-Kálló csatorna jobb partjának egy hosszabb szakaszán található, nem messze az A28. leelőhelytől. A magaspart természetes úton tagolt határait jól láthatóan követi a leelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-124	
EOV koordináták:	x (É-D): 217900 y (K-Ny): 838600 z: 94 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A leelőhely intenzitása:	Intenzív	
A leelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	29. kép; 60-61. tábla	
Kapcsolódó leelőhelyek:		
Védettség:		
A leelőhely beruházás általi érintettsége	04+630 – 04+840 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	210m x 60m=12600m ²	
Kalkulált feltárási idő:	76 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Leletgazdagsága miatt intenzívnek minősítjük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt leelőhelyszám	A30
Település:	Berettyóújfalu
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kék – Kálló - csatorna part
Földrajzi leírás:	A Kék-Kálló csatorna bal partjának egy szakaszán (szemben az A29. leelőhellyel), a tőle D-re eső vízjárta rét között lévő, magasabban fekvő területen található.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-124
EOV koordináták:	x (É-D): 217650 y (K-Ny): 838790 z: 94 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Vaskor Telep
A leelőhely intenzitása:	Intenzív
A leelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	30. kép; 62. tábla
Kapcsolódó leelőhelyek:	
Védettség:	
A leelőhely beruházás általi érintettség	04+880 – 05+140 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	260m x 60m=15600m ²
Kalkulált feltárási idő:	94 munkanap
Rövid szöveges leírás:	Leletsűrűsége alapján és a természetes tagolódás mentén lehatárolt területet jól kitöltő leelőhelyet intenzívnek minősítjük.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:	

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A31
Település:	Nagykereki
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kékes - dűlő
Földrajzi leírás:	Az egykori vízfolyás által É-ről, K-ről és D-ről körbevett magaslaton egy intenzív lelőhelyet találtunk.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-244
EOV koordináták:	x (É-D): 210520 y (K-Ny): 858080 z: 99 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	31. kép; 63. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	27+000 – 27+220 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	220m x 60m=13200m ²
Kalkulált feltárási idő:	53 munkanap
Rövid szöveges leírás:	A kerámiatöredékek mellett paticsdarabok és obszidiánpenge is előkerült. A leletsűrűség és a térfoglalás jellegzetessége miatt közepes intenzitásúnak minősítettük a lelőhelyet.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A32	
Település:	Nagykereki	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dusnok - patak part	
Földrajzi leírás:	A Dusnok-patak É-i magaspártján, egy É–D-i irányú dombháton és K–Ny-i irányú folytatásán azonosítottuk a lelőhelyet.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-244	
EOV koordináták:	x (É-D): 210020 y (K-Ny): 859960 z: 99 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	32. kép, 64-66. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	28+060 – 28+135 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	1075m x 60m=64500m ²	
Kalkulált feltárási idő:	258 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A nagy kiterjedésű lelőhely nagyjából igazodik a természetes tagolódás menti területi határokhoz, így közepesen intenzívnek minősítettük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A33	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Körtvélyes	
Földrajzi leírás:	A Dusnok-patak D-i magaspártján, egy több mint 1 km hosszú, ÉK–DNy-i irányú dombháton fekszik a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-244	
EOV koordináták:	x (É-D): 209690 y (K-Ny): 860480 z: 102 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Népvándorlás kor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	33. kép; 67-71. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	29+660 – 30+210 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	550m x 60m=33000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	198 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Magasabb pontjain rendkívül intenzív lelőhelyen őskori, népvándorlás kori és középkori leleteket találtunk. A 30. kmsz.-től kb. 300 m-re Ny-i irányban egy domboldalon sok középkori kerámiát, tégladarabokat és emberinek látszó csonttöredékek kerültek elő. Valószínűleg egy Árpád-kori templom és a körülötte lévő temető maradványaira bukkantunk.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A34	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Ádám - puszta 1.	
Földrajzi leírás:	Egy nagy kiterjedésű, kb. 400 m hosszú K–Ny-i irányú dombháton található a lelőhely, ami részben igazodik a természetes tagolódás adta területi határokhoz.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-244	
EOV koordináták:	x (É-D): 209760 y (K-Ny): 861860 z: 101 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	34. kép; 72-73. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	30+800 – 31+220 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltérési terület:	420m x 60m=25200m ²	
Kalkulált feltérési idő:	101 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A K-i és Ny-i alacsonyabban fekvő részekben találtunk több cserepet, de lehet, hogy a földművelésnek és a természetes erózióknak köszönhető. Lelettségének és területfoglalási sajátosságai miatt a lelőhelyet közepesen intenzívnek minősítettük.	
Irodalom, kutatósság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A35	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Ádám - puszta 2.	
Földrajzi leírás:	Három irányból vizenyős, nádas terület határolja az É–D-i irányú dombhátat, amelyen a lelőhely található. A természetes tagolódás menti határokat csak részben tölti ki.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-244	
EOV koordináták:	x (É-D): 209530 y (K-Ny): 862460 z: 103 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	35. kép; 74-75. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	31+600 – 31+810 km szelvény között tengelyben.	
Kalkulálható feltárási terület:	210m x 60m=12600m ²	
Kalkulált feltárási idő:	50 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Leletsűrűsége és elhelyezkedése alapján közepes intenzitásúnak tartjuk a lelőhelyet.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A36
Település:	Nagykerek
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Ádám - puszta 3.
Földrajzi leírás:	A térképen jelölt nyomvonalról É-ra találtuk a lelőhelyet. Vizenyős, nádas terület határolja K-i, D-i és Ny-i irányból az É-D-i irányú, 200 m hosszú dombhátat. A lelőhely alig igazodik a természetes tagolódás menti határokhoz.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-244
EOV koordináták:	x (É-D): 209720 y (K-Ny): 862690 z: 103 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor Telep
A lelőhely intenzitása:	Gyér
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	36. kép; 76. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	
Kalkulálható feltárási terület:	80m x 60m=4800m ²
Kalkulált feltárási idő:	10 munkanap
Rövid szöveges leírás:	A közel 10 cm magas búzában alig vettük észre a cserepeket. Az első lelőhely leletanyagához képest mállékony, apróra tört kerámiatöredékeket szedtünk össze. A korlátozott megfigyelőhelyzet és az ennek ellenére előkerült néhány kerámiatöredék indokolja, hogy gyér minősítéssel, de régészeti lelőhellyé nyilvánítsuk a területet.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:	

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A37
Település:	Nagykereki
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Ádám - puszta 4.
Földrajzi leírás:	A mocsaras, nádas környezetéből kiemelkedő K–Ny-i irányú dombháton találtuk a lelőhelyet. A magyar oldalon kb. 250 m hosszú a lelőhely, de az országhatáron valószínűleg átnyúlik. A lelőhely a természetes tagolódás menti határokat részben fedi le.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-244
EOV koordináták:	x (É-D): 209560 y (K-Ny): 862910 z: 104 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Rézkor Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	37. kép; 77. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	31+950 – 32+190 km szelvény között tengelyben.
Kalkulálható feltárási terület:	240m x 60m=14400m ²
Kalkulált feltárási idő:	58 munkanap
Rövid szöveges leírás:	Leletsűrűsége és területhasználata alapján a lelőhelyet közepesen intenzívnek minősítjük.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:	

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt leelőhelyszám	A2/38
Település:	Berettyóújfalu
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kis - Ūrmös - zug
Földrajzi leírás:	A Kék-Kálló csatorna bal partjától távolabb eső, enyhén tagolt, magasabban fekvő felszínen található a leelőhely, ami csak részben tölti ki a természetes határok által tagolt területet.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-142
EOV koordináták:	x (É-D): 213890 y (K-Ny): 836680 z: 93 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata) Telep
	Késő középkor Telep
A leelőhely intenzitása:	Közepes
A leelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	38. kép; 78-79. tábla
Kapcsolódó leelőhelyek:	
Védettség:	
A leelőhely beruházás általi érintettség	A2
Kalkulálható feltárási terület:	240m x 60m=14400m ²
Kalkulált feltárási idő:	58 munkanap
Rövid szöveges leírás:	Leletsűrűsége és térhasználata alapján közepesen intenzív leelőhelynek minősítjük.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/39	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kis - tanya	
Földrajzi leírás:	A vízjárta terület É-i partszegélyétől induló, alig tagolt magas felszínen helyezkedik el a nagy kiterjedésű lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142	
EOV koordináták:	x (É-D): 213820 y (K-Ny): 837620 z: 93 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	39. kép; 80-81. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2	
Kalkulálható feltárási terület:	410m x 60m=24600m ²	
Kalkulált feltárási idő:	148 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A lelőhely szántott felszínen található leletsűrűsége igen nagy, ezért egyértelműen intenzívnek minősítjük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/40
Település:	Berettyóújfalu
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Hatöles
Földrajzi leírás:	A 47-es út melletti vízjárta terület DK-i partszakaszán található lelőhely benyúlik az enyhén tagolt felszínű, magasabban fekvő felszíni részre. A természetes határok által tagolt területet jól lefedti a lelőhely.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-142
EOV koordináták:	x (É-D): 213840 y (K-Ny): 838110 z: 94 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata) Telep Késő középkor Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	40. kép; 82-83. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2
Kalkulálható feltárási terület:	310m x 60m=18600m ²
Kalkulált feltárási idő:	112 munkanap
Rövid szöveges leírás:	A felszínen talált leletek sűrűsége feltűnően nagy.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/41	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dózsa Tsz Iskola tanya	
Földrajzi leírás:	A Korhány-ér által három oldalról lehatárolt magas felszín D-i részén helyezkedik el a nagy kiterjedésű lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142	
EOV koordináták:	x (É-D): 213890 y (K-Ny): 839000 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	41. kép; 84-85. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	B65	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2	
Kalkulálható feltárási terület:	360m x 60m=21600m ²	
Kalkulált feltárási idő:	130 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A lelőhely részben fedett (őszi búza), ennek ellenére egyértelműen megállapítható, hogy intenzív a lelőhely. (Összetartozik az A2T/47. lelőhellyel.)	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/42
Település:	Berettyóújfalu
Dűlőnév:	
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Szentpéterszegi út
Földrajzi leírás:	Közvetlenül a szentpéterszegi út É-i oldalának egy szakaszán elhelyezkedő lelőhely, ami az A2/41., A2T/47., A2T/48. lelőhelyekkel együtt a Korhány-ér által körbezárt, magasan fekvő területen található.
Térkép vetülete:	EOV
Térképlap száma:	59-142
EOV koordináták:	x (É-D): 213430 y (K-Ny): 839380 z: 96 m
Helyrajzi számok:	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata) Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás
Kapcsolódó képek:	42. kép; 86. tábla
Kapcsolódó lelőhelyek:	B65.,M35 TB2/33
Védettség:	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2
Kalkulálható feltárási terület:	200m x 60m=12000m ²
Kalkulált feltárási idő:	72 munkanap
Rövid szöveges leírás:	A terület növényi fedettsége ellenére is egyértelműen intenzívnek minősül a lelőhely.
Irodalom, kutatottság:	
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:	

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/43	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Herpályi puszta 1.	
Földrajzi leírás:	A két folyóvölgy közötti magas	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 212620 y (K-Ny): 840570 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	43. kép; 87-89. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	B46	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2	
Kalkulálható feltérési terület:	170m x 60m=10200m ²	
Kalkulált feltérési idő:	61 munkanap	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/44	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Herpályi puszta 2.	
Földrajzi leírás:	Hatalmas kiterjedésű és rendkívül leletgazdag lelőhely, ami beteríti a kanyargós folyómeder által határolt, szigetszerű, magas területeket.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 212380 y (K-Ny): 840940 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	44. kép; 90-92. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	B46	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2	
Kalkulálható feltárási terület:	700m x 60m=42000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	252 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Az A2T/ 49–51. lelőhelyekkel együtt a Somota-halom környéki rendkívül leletgazdag és óriási kiterjedésű lelőhelyet alkotja.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/45	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Csatorna part	
Földrajzi leírás:	Az ÉK–DNy-i irányban húzódó, magasan kiemelkedő partháton található a lelőhely, amit ma legelőként használnak.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 212190 y (K-Ny): 842020 z: 93 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	45. kép; 93-94. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2	
Kalkulálható feltárási terület:	120m x 60m=7200m ²	
Kalkulált feltárási idő:	43 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A fedett felszíni állapotok ellenére, a területi adottságokat jól kihasználó, intenzív neolitikus települést azonosítottunk.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/46	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Sziget	
Földrajzi leírás:	Erősen tagolt felszínű, magasan fekvő terület egyik K–Ny-i irányú parthátán található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231.,59-233	
EOV koordináták:	x (É-D): 212130 y (K-Ny): 842610 z: 93 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	46. kép; 95-96. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2	
Kalkulálható feltárási terület:	80m x 60m=4800m ²	
Kalkulált feltárási idő:	19 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A természetes tagolódás által határolt területrészt nem egészen fedi le a lelőhely leletszóródása, ezért közepes intenzitásúnak minősítjük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2T/47	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dózsa Tsz Iskola tanya 2.	
Földrajzi leírás:	A Korhány-ér által körülzárt, szigetszerű, magasan fekvő terület D-i részén helyezkedik el a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142	
EOV koordináták:	x (É-D): 213890 y (K-Ny): 839000 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	47. kép; 97-99. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	B65	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2T	
Kalkulálható feltárási terület:	440m x 60m=26400m ²	
Kalkulált feltárási idő:	158 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Az A2/ 41. lelőhely K-i irányú folytatása, ugyanakkor a korszaknak a leletei hasonló leletsűrűséggel találhatók meg. Fedettsége ellenére megállapítható, hogy egyértelműen intenzív lelőhelyről van szó és az A2/41. lelőhellyel együtt nagy kiterjedésű.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2T/48	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Szemétegető	
Földrajzi leírás:	A Korhány-ér által körülzárt, magasan fekvő terület másik nagy kiterjedésű lelőhelye, ami egészen a szentpeterszegi útig húzódik.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142	
EOV koordináták:	x (É-D): 213990 y (K-Ny): 839550 z: 97 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	48. kép; 100-102. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2T	
Kalkulálható feltárási terület:	500m x 60m=30000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	180 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Az enyhén tagolt felszínen DK-i irányban haladva egyre nagyobb leletsűrűséget tapasztaltunk Az őszi búza sűrűsége miatt erősen korlátozottak voltak a megfigyelési viszonyok, a lelőhelyet mégis intenzívnek minősítettük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2T/49	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Szemétegető 2.	
Földrajzi leírás:	A szentpéterszegi úttal párhuzamosan húzódó régi folyópart (meander) egy szakaszánál hosszan terül el a lelőhely, ami jól igazodik a terület természetes határaihoz.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142.,59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213970 y (K-Ny): 840210 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Népvándorlás kor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	49. kép; 103-105. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	M35 TB2/31	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2T	
Kalkulálható feltárási terület:	600m x 60m=36000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	216 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Nagy kiterjedésű, leletekben gazdag, ezért egyértelműen intenzívnek minősítettük a lelőhelyet.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):													
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2T/50												
Település:	Berettyóújfalu												
Dűlőnév:													
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Körtvélyes 1.												
Földrajzi leírás:	Két kanyargó meander által körbezárt , magasan fekvő terület nagy részét elfoglalja a lelőhely.												
Térkép vetülete:	EOV												
Térképlap száma:	59-231												
EOV koordináták:	x (É-D): 213450 y (K-Ny): 840820 z: 96 m												
Helyrajzi számok:													
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	<table border="1"> <tr> <td>Őskor</td> <td>Telep</td> </tr> <tr> <td>Bronzkor</td> <td>Telep</td> </tr> <tr> <td>Római császárkor</td> <td>Telep</td> </tr> <tr> <td>Népvándorlás kor</td> <td>Telep</td> </tr> <tr> <td>Árpád-kor</td> <td>Telep</td> </tr> <tr> <td>Késő középkor</td> <td>Telep</td> </tr> </table>	Őskor	Telep	Bronzkor	Telep	Római császárkor	Telep	Népvándorlás kor	Telep	Árpád-kor	Telep	Késő középkor	Telep
Őskor	Telep												
Bronzkor	Telep												
Római császárkor	Telep												
Népvándorlás kor	Telep												
Árpád-kor	Telep												
Késő középkor	Telep												
A lelőhely intenzitása:	Intenzív												
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás												
Kapcsolódó képek:	50. kép; 106-111. tábla												
Kapcsolódó lelőhelyek:	B46.,B03												
Védettség:													
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2T												
Kalkulálható feltárási terület:	1050m x 60m=63000m ²												
Kalkulált feltárási idő:	378 munkanap												
Rövid szöveges leírás:	A felszín belső tagolódásain túlnőve az egész területet beteríti a hat korszakból származó leletmennyiség. Minden paramétere tekintve is rendkívüli ez a lelőhely.												
Irodalom, kutatottság:													
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:													

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2T/51	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Körtvélyes 2.	
Földrajzi leírás:	Vízjárta területek által körbezárt, magasabban fekvő felszínen található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 212690 y (K-Ny): 841390 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Neolitikum	Telep
	Bronzkor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Népvándorlás kor	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	51. kép; 112-116. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	B46	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2T	
Kalkulálható feltárási terület:	380m x 60m=22800m ²	
Kalkulált feltárási idő:	137 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Leletekben rendkívül gazdag lelőhely.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2T/52	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Körtvélyes 3.	
Földrajzi leírás:	K–Ny-i irányban húzódó partháton és annak kiszélesedésénél kerül el a lelőhely, ami kitölti a természetes határok menti területet.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 212420 y (K-Ny): 841610 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Neolitikum	Telep
	Bronzkor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	52. kép; 117-120. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2T	
Kalkulálható feltárási terület:	100m x 60m=6000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	36 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Leletekben nagyon gazdag lelőhely. Az A2T/50-51. lelőhelyek előforduló 4 korszak leletei találhatóak a felszínén.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A2/53	
Település:	Váncsod	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Szénás - dűlő	
Földrajzi leírás:	A Berettyó folyó bal oldali gátjának és az egyik kis csatorna által körbezárt magasabb felszín egy részét foglalja el a lelőhely. A természetes tagolódás által határolt területet részben kitölti.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-233	
EOV koordináták:	x (É-D): 211620 y (K-Ny): 843870 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	53. kép; 121-122. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2	
Kalkulálható feltárási terület:	120m x 60m=7200m ²	
Kalkulált feltárási idő:	29 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A leletszóródás sűrűsége a felszínen változó, ezért közepes intenzitásúnak minősítjük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A54	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Szajhán - dűlő	
Földrajzi leírás:	A három oldalról vízjárta területet csak részben tölti ki. A Kis-Körös jobb partjának olyan szakaszánál fekszik a lelőhely, ahol a D-i oldalról is oldalági meander határolja le.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-233	
EOV koordináták:	x (É-D): 211420 y (K-Ny): 845890 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Késő bronzkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	54. kép; 123. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége	A2	
Kalkulálható feltárási terület:	120m x 60m=7200m ²	
Kalkulált feltárási idő:	29 munkanap	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A55	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Alsó - rét - dűlő 1.	
Földrajzi leírás:	Az egykori folyópart tetején található és a természetes tagoltságú területet csak részben tölti ki. A Kis-Körös jobb oldali mellékágának partvonulatát követve fekszik a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 211460 y (K-Ny): 846490 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Népvándorlás kor	Telep
	Középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	55. kép; 124-125. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége		
Kalkulálható feltárási terület:	120m x 60m=7200m ²	
Kalkulált feltárási idő:	29 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Jelentős részét őszi búzával vetették be, ami erősen korlátozta a megfigyelést.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A56	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Bürü - oldal 2.	
Földrajzi leírás:	A vízjárta területek által körbezárt magaslaton helyezkedik el.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 211650 y (K-Ny): 847180 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	56. kép; 126-127. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége		
Kalkulálható feltárási terület:	330m x 60m=19800m ²	
Kalkulált feltárási idő:	79 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A felszántott felszínen viszonylag kevés leletet találtunk. A terület nagy részét őszi búzával vetették be, ami erősen korlátozta vizsgálódásainkat.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A57	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Bürü - oldal 3.	
Földrajzi leírás:	Folyómeder által körülzárt, jól elkülönülő, szigetszerűen kiemelkedő terület.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-232.,59-234	
EOV koordináták:	x (E-D): 211890 y (K-Ny): 847570 z: 94 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	57. kép; 128. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége		
Kalkulálható feltárási terület:	500m x 60m=30000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	120 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	A lelőhely részben búzával fedett volt, de így is egy nagy kiterjedésű lelőhelyet azonosítottunk.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A58	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Tökös - kert	
Földrajzi leírás:	Vízjárta terület partján a természetes tagolódással elhatárolt területet nem tölti ki a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-232.,59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 212100 y (K-Ny): 847900 z: 97 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	58. kép; 129-130. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:	G13	
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége		
Kalkulálható feltárási terület:	240m x 60m=14400m ²	
Kalkulált feltárási idő:	58 munkanap	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státus:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	A59	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kis - erdei - dűlő	
Földrajzi leírás:	Folyómeder magasan kiemelkedő partrészén található. A természetes tagolódás mentén lefedi a rendelkezésre álló területet.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-232	
EOV koordináták:	x (É-D): 212130 y (K-Ny): 848740 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Neolitikum	Telep
	Népvándorlás kor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:	59. kép; 131-133. tábla	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:		
A lelőhely beruházás általi érintettsége		
Kalkulálható feltárási terület:	680m x 60m=40800m ²	
Kalkulált feltárási idő:	245 munkanap	
Rövid szöveges leírás:	Az őszi búza erősen korlátozott mértékben tette lehetővé a vizsgálódást, a lelőhelyet mégis intenzívnek minősítettük.	
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	2/31.	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Szemétegető	
Földrajzi leírás:	A Berettyó egykori meanderének külső partján, a kb. 500×300 m-es területen fekvő lelőhelyet az előzőtől (Berettyóújfalu–Néződomb-tanya II.) egy mélyebben fekvő, 200 m széles rész választja el. Ezen a területen nem találtunk cserepeket, de különállásuk nem teljesen biztos.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142, 59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213 900 y (K-Ny): 840 200 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor (bronzkor)	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:		
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	M35 2. nyomvonal, 30+150 – 30+600 km szelvény között tengelyben	
Kalkulálható feltárási terület:	450m × 60m=27000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	162 munkanap	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

Lelőhely azonosító (KÖH):		
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	2/32.	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dózsa Tsz.	
Földrajzi leírás:	A Berettyó egykori meanderének belső oldalán húzódó magaslaton, kb. 800 m hosszan található a lelőhely. A felszántott területeken, a lelőhely középső harmadában nagyobb számban gyűjtöttünk leleteket.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142, 59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213 600 y (K-Ny): 839 900 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor (rézkor)	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bolygatás	
Kapcsolódó képek:		
Kapcsolódó lelőhelyek:	2/33.	
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége	30+700 – 30+900 km szelvény között tengelyben, M35 és M4 autópálya találkozásánál, a 31 km szelvéynél, a délkeleti lehajtó nyomvonalában	
Kalkulálható feltárási terület:	200 m x 60 m + 150 m x 40 m=18000m ²	
Kalkulált feltárási idő:	108 munkanap	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:		
NIF Rt. szakértője által javasolt státusz:		

A vizsgált területen nyilvántartott régészeti lelőhelyek adattári adatok alapján

Lelőhely azonosító (KÖH):	1	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Herpály, Csonkatorony	
Földrajzi leírás:	A Berettyó ma már elhagyott medrének K-i partján található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231, 59-233	
EOV koordináták:	x (É-D): 211980 y (K-Ny): 840290 z: 96 m	
Helyrajzi számok:	072/2	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Árpád-kor	Apátsági templom
	Árpád-kor	Temető
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Részben feltárt Veszélyeztetettség: fagy, erózió,	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Régészeti !!! KM 28195/80, műemlék 50021/1953, természetvédelmi	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	<p>Ásatás 1902: Zsák Adolf</p> <p>Ásatás 1950: Déri Múzeum, Kossuth Lajos Tudományegyetem</p> <p>Ásatás 1972–1975: Módy György</p> <p>Módy György – Kozák Károly: A herpályi templomromnál végzett kutatás és helyreállítás (1972–1975). In: <i>Bihari Múzeum Évkönyve I.</i> (1976) 49–101.</p> <p>Módy György: <i>Herpály</i>. Bihari Dolgozatok 5. (szerk.: Héthy Zoltán) Berettyóújfalu 1979.</p> <p>Módy György: <i>A herpályi Csonkatorony</i>. Tájak–Korok–Múzeumok Kiskönyvtára. Budapest 1993.</p>	

Lelőhely azonosító (KÖH):	2	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Herpály, Egyházziget	
Földrajzi leírás:	A Berettyó ma már elhagyott medrének K-i partján található a lelőhely..	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231, 59-233	
EOV koordináták:	x (É-D): 212000 y (K-Ny): 840510 z: 95 m	
Helyrajzi számok:	061	
	Középkor	Temető
	Középkor	Templom
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Részben feltárt Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Régészeti !!! MM 65 758/85	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	1980-1981. Ásatás: Módy György Módy György: Debrecen környéke Árpád-kori egyházas települései kutatásáról (1975–1985). In Rácz István(szerk.): <i>Paraszság és Magyarság</i> . Tanulmányok Szabó István történetíró születésének 90. évfordulója tiszteletére. Debrecen, 1989, 139–149.	

Lelőhely azonosító (KÖH):	3	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Herpály, Fehértemplom	
Földrajzi leírás:	A Berettyó folyó egykori medrének partján található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213080 y (K-Ny): 840920 z: 97 m	
Helyrajzi számok:	099	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Középkor	Telep
	Középkor	Temető
	Középkor (XIV. sz.)	Templom
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Részben feltárt Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Régészeti !!! MM 65 758/85	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):	Az M35 2. változatának pufferzónájában érintett a 30-31. kmsz. között, a nyomvonalától K-re.	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	1980-1981. Ásatás: Módy György 1993. Ásatás Módy György: Debrecen környéke Árpád-kori egyházak települései kutatásáról (1975–1985). In Rácz István(szerk.): <i>Parasztság és Magyarság</i> . Tanulmányok Szabó István történetíró születésének 90. évfordulója tiszteletére. Debrecen, 1989, 139–149.	

Lelőhely azonosító (KÖH):	4	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Földvár, Herpály tell	
Földrajzi leírás:	Berettyóújfalu keleti határában, a Berettyóújfalu – Pocsaj műúttól délre, az egykori Berettyó folyó egyik kanyarulatában található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213760 y (K-Ny): 841460 z: 100 m	
Helyrajzi számok:	0105/28	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Bronzkor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Részben feltárt Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Régészeti !!! KM 28194/80	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):	Az M35 2. változatának pufferzónájában érintett a 30. kmsz.-nál, a nyomvonalától K-re.	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	<p>1922. Ásatás: Zoltai Lajos, Sőregi János</p> <p>1927. Ásatás: Tompa Ferenc, Márton Lajos, L. C. G. Clark</p> <p>1955. Ásatás: Korek János, Patay Pál</p> <p>1977–1982. Ásatás: Kalicz Nándor, Raczky Pál, Sz. Máthé Márta</p> <p>Korek József – Patay Pál: A Herpályi-halom körövégi és rézkori települése. <i>FoArch</i> 8, (1956) 23–39.</p> <p>Kalicz Nándor – Raczky Pál: Preliminary Report on the 1977–1982. Excavation at the Neolithic and Bronze Age Tell Settlement of Berettyóújfalu–Herpály. Neolithic. <i>ActaArchHung</i> 36 (1984) 85–136.</p> <p>Sz. Máthé Márta: Preliminary Report on the 1977–1982. Excavation at the Neolithic and Bronze Age Tell Settlement of Berettyóújfalu–Herpály. Bronze Age. <i>ActaArchHung</i> 36 (1984) 137–159.</p> <p>Kalicz Nándor – Raczky Pál: Ásatások Berettyóújfalu–Herpály neolitikus és bronzkori tell településen 1977–1982 között.</p>	

	<p>I. Újkőkor. (Neolitikum). <i>Bihari Múzeum Évkönyve</i> IV-V. (1986) 63–127.</p> <p>Sz. Máthé Márta: Ásatások Berettyóújfalu–Herpály neolitikus és bronzkori tell településen 1977–1982 között. II. Bronzkor. <i>Bihari Múzeum Évkönyve</i> IV-V. (1986) 129–149.</p> <p>Kalicz Nándor – Raczkó Pál: Berettyóújfalu–Herpály. A Settlement of the Herpály culture. In: <i>The Late Neolithic of the Tisza Region</i>. 1987, 105–125.</p>
--	--

Lelőhely azonosító (KÖH):	5	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Földvár, Herpály tell körüli sík telep	
Földrajzi leírás:	Berettyóújfalu keleti határában, a Berettyóújfalu – Pocsaj műúttól délre, az egykori Berettyó folyó egyik kanyarulatában, kiflialakban húzódik a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213590 y (K-Ny): 841460 z: 96 m	
Helyrajzi számok:	0105/7-15	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
	Bronzkor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Régészeti !!! KM 28194/80	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):	Az M35 2. változatának pufferzónájában érintett a 30. kmsz.-nél, a nyomvonalától K-re.	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:		

Lelőhely azonosító (KÖH):	9	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Korhány-halom	
Földrajzi leírás:	Berettyóújfalutól É-ra, a Berettyóújfalu – Derecske műút Ny-i oldalán, a Korhány-ér Ny-i partján található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142	
EOV koordináták:	x (É-D): 214880 y (K-Ny): 838390 z: 102 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Késő rézkor	Halom
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	Zoltai Lajos 1938, 31.	

Lelőhely azonosító (KÖH):	44	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Körtvélyes 1. Szentpéterszeg–Körtvélyes 1.	
Földrajzi leírás:	Szentpéterszegtől Ny-ra, egy vízfolyás D-i magaspártján, Körtvélyes határrészben található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213440 y (K-Ny): 842740 z: 97 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Korai neolitikum (Körös-kultúra)	Telep
	Középső neolitikum (Esztári-csoport)	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Részben feltárt Veszélyeztetettség: talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:	A Szentpéterszeghez tartozó Körtvélyes mellett, ugyanannak a vízfolyásnak a magaspártján, amelyik mellett a herpályi tell található, attól 1 km-re K-re csontvázakat és kerámiatöredékeket találtak a munkások. A lelőhelyen esztári és Körös teleprészletet, valamint két, melléklet nélküli, megállapíthatatlan korú csontvázat tártak fel. A közelben Árpád-kori telepnyomra bukkantak.	
Irodalom, kutatótsági:	1977.11.14–22. Ásatás: Kalicz Nándor, Sz. Máthé Márta, Raczky Pál M. Nepper Ibolya – Sz. Máthé Márta: A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok régészeti tevékenysége 1977–1980 (Leletkataszter) LXI. (1980) 95–115. Kalicz Nándor – Sz. Máthé Márta – Raczky Pál: Szentpéterszeg–Körtvélyes szondázó ásatásának dokumentációja (neolitikum) Debreceni Déri Múzeum Régészeti Adattára 33-77	

Lelőhely azonosító (KÖH):	45	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Körtvélyes 2. Szentpéterszeg–Körtvélyes 2.	
Földrajzi leírás:	Szentpéterszegtől Ny-ra, egy vízfolyás D-i magaspártján, Körtvélyes határrészben található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213400 y (K-Ny): 842610 z: 96 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Árpád-kor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: talajművelés, erózió	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	1977.11.14–22. Helyszíni szemle: Kalicz Nándor, Sz. Máthé Márta, Raczky Pál M. Nepper Ibolya – Sz. Máthé Márta: A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok régészeti tevékenysége 1977–1980 (Leletkataszter) <i>Déri Múzeum Évkönyve LXI.</i> (1980) 95–115. Kalicz Nándor – Sz. Máthé Márta – Raczky Pál: Szentpéterszeg–Körtvélyes szondázó ásatásának dokumentációja (neolitikum) Debreceni Déri Múzeum Régészeti Adattára 33-77	

Lelőhely azonosító (KÖH):	46	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Herpályi puszta, a péterszegi úttól az Egyházzsigitig	
Földrajzi leírás:	Berettyóújfalutól K-ÉK-re, a herpályi pusztán, a Berettyó mellékága mentén 2,3 km hosszan elnyúló lelőhely	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213110 y (K-Ny): 841050 z: 95 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:	Berettyóújfalu 3.	
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):	Az M35 2. változatának pufferzónájában érintett a 30-31. kmsz. között, a nyomvonalától K-re.	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	M. Nepper Ibolya: Berettyóújfalu környéke a keltáktól az avarokig. In Varga Gyula (szerk.): <i>Berettyóújfalu története</i> . Berettyóújfalu, 1981, 31–50.	

Lelőhely azonosító (KÖH):	47	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Herpálypuszta laponyagjai	
Földrajzi leírás:	Berettyóújfalutól K-re, a herpályi pusztán található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-233 (59-231)	
EOV koordináták:	x (É-D): 221930 y (K-Ny): 840190 z: 93 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Népvándorlás kor (gepida)	Temető (csontvázás)
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Részben feltárt Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:	Berettyóújfalu 1.	
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):	Az M35 2. változatának pufferzónájában érintett a 30-31. kmsz. között, a nyomvonalától K-re.	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	M. Nepper Ibolya: Berettyóújfalu környéke a keltáktól az avarokig. In Varga Gyula (szerk.): <i>Berettyóújfalu története</i> . Berettyóújfalu, 1981, 31–50. Ecsedy István – Löfkovits Artúr – Nagy József – Zoltai Lajos: A múzeum XVI. Évi jelentése 1920-ról. <i>Déri Múzeum Jelentései</i> XIV–XVI. (1918–1920) 12–20.	

Lelőhely azonosító (KÖH):	49	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Papp–zug	
Földrajzi leírás:	Berettyóújfalutól ÉK-re, a herpályi tell K-i oldalán, az ér lefűzött kanyarulatában található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213760 y (K-Ny): 841520 z: 92 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2003.04.30. Helyszíni szemle: Aranyos Annamária, Bálint Marianna	

Lelőhely azonosító (KÖH):	50	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Körtvélyes 3.	
Földrajzi leírás:	Berettyóújfalutól ÉK-re, a herpályi tell ÉK-i oldalán, az ér kanyarulatában, Körtvélyes határrészben található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-231	
EOV koordináták:	x (É-D): 213770 y (K-Ny): 841610 z: 95,5 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Bronzkor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	Intenzív	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):	Az M35 2. változatának pufferzónájában érintett a 30. kmsz.-nél, a nyomvonalától K-re.	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2003.04.30. Helyszíni szemle: Aranyos Annamária, Bálint Marianna	

Lelőhely azonosító (KÖH):	65	
Hatástanulmányban használt lelőhelyszám	2/33.	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dózsa Tsz, Iskola tanya	
Földrajzi leírás:	Berettyóújfalu É-i oldalán, a Berettyó holtága és a Korhány-ér kanyarulatában található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142	
EOV koordináták:	x (É-D): 213870 y (K-Ny): 839040 z: 95 m	
Helyrajzi számok:	0143/5-6, 11, 13-15, 18, 0145, 0151/1, 4-6, 0153/3, 0154, 0157/8,	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Népvándorlás kor	Telep
A lelőhely intenzitása:	Közepes	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan, részben elfedett Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, elfedés	
Kapcsolódó képek:		
Kapcsolódó lelőhelyek:	2/32.	
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége:	Az M35 2. változata és az M4-es közötti keleti lehajtó tengelyében, 150 méter hosszan. (kmsz. nincs megadva a térképen)	
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2007.11.07. Helyszíni ellenőrzés: Aranyos Annamária, Bálint Marianna	

Lelőhely azonosító (KÖH):	66	
Település:	Berettyóújfalu	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Arany János Gyermekváros	
Földrajzi leírás:	Egy É–D-i irányú, hosszan elnyúló földhátan található a lelőhely. Nagy része épületekkel fedett.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-142	
EOV koordináták:	x (É-D): 213400 y (K-Ny): 838550 z: 96 m	
Helyrajzi számok:	2/2, 7-10; 5; 6; 7/1, 2; 8; 9; 0143/3, 9; 0144	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Bronzkor	Telep
	Vaskor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Bolygatott Veszélyeztetettség: erózió, bolygatás (talajművelés)	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2008. Terepbejárás: Kolozsi Barbara	

Lelőhely azonosító (KÖH):	45	
Település:	Derecske	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Dábó	
Földrajzi leírás:	Derecskétől D-re, a Kék-Kálló jobb oldali magaspártján, Nyilas-dűlő határrészben található a lelőhely.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-124	
EOV koordináták:	x (É-D): 218470 y (K-Ny): 837160 z: 93,5 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Középső bronzkor	Telep
	Késő bronzkor	Telep
	Késő Árpád-kor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlant Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	1953–1956 Terepbejárás: Makkay János Módy György: Derecske a XVII. Százig In Gazdag István (szerk.): <i>Derecske története és néprajza</i> . Derecske, 1988, 13–59. Derecske, településrendezési terv 480/198/2004. (KÖH Debrecen)	

Lelőhely azonosító (KÖH):	12	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Berettyó-gát	
Földrajzi leírás:	Gáborjától K-re, a Berettyó mai medre! A leletek másodlagos helyzetben voltak.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-232	
EOV koordináták:	x (É-D): 212530 y (K-Ny): 849220 z: 94 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Szórvány
	Népvándorlás kor	Szórvány
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: mederkotrás, gátépítés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	1958.08.11-13. Helyszíni szemle: Dienes István Dienes István: Gáborján–Berettyó-gát leletmentési jelentés. <i>Debreceni Déri Múzeum Régészeti Adattára</i> 1958.4.	

Lelőhely azonosító (KÖH):	13	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Tökös-kert	
Földrajzi leírás:		
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-232	
EOV koordináták:	x (É-D): 212500 y (K-Ny): 8482000 z: 98 m	
Helyrajzi számok:	0122, 0124/3, 0169/5, 9, 11, 16, 17	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Bolygatatlan Veszélyeztetettség: erózió, bolygatás	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2006 Terepbejárás: Szabó László	

Lelőhely azonosító (KÖH):	15	
Település:	Gáborján	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Alsó-rét-dűlő	
Földrajzi leírás:		
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 211300 y (K-Ny): 847350 z: 95 m	
Helyrajzi számok:	0132/5, 0141/11, 13	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Középső neolitikum (AVK)	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Bolygatatlan Veszélyeztetettség: erózió, bolygatás	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2006 Terepbejárás: Szabó László	

Lelőhely azonosító (KÖH):	3	
Település:	Hencida	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):		
Földrajzi leírás:		
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234 (59-232)	
EOV koordináták:	x (É-D): 211981 y (K-Ny): 851498 z: 98 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, bolygatás	
Kapcsolódó lelőhelyek:	Gázvezeték 8. lelőhely	
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	M. Nepper Ibolya – Dani János: Jelentés Kismarja–Mezőpeterd MOL gázvezeték terepbejárásáról	

Lelőhely azonosító (KÖH):	4	
Település:	Hencida	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):		
Földrajzi leírás:		
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234 (59-232)	
EOV koordináták:	x (É-D): 211960 y (K-Ny): 851074 z: 98 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, bolygatás	
Kapcsolódó lelőhelyek:	Gázvezeték 9. lelőhely	
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	M. Nepper Ibolya – Dani János: Jelentés Kismarja–Mezőpeterd MOL gázvezeték terepbejárásáról	

Lelőhely azonosító (KÖH):	5	
Település:	Hencida	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):		
Földrajzi leírás:		
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234 (59-232)	
EOV koordináták:	x (É-D): 211790 y (K-Ny): 850604 z: 98 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Népvándorlás kor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, bolygatás	
Kapcsolódó lelőhelyek:	Gázvezeték 10. lelőhely	
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	M. Nepper Ibolya – Dani János: Jelentés Kismarja–Mezőpeterd MOL gázvezeték terepbejárásáról	

Lelőhely azonosító (KÖH):	6	
Település:	Hencida	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):		
Földrajzi leírás:		
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-234	
EOV koordináták:	x (É-D): 211690 y (K-Ny): 850235 z: 98 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, bolygatás	
Kapcsolódó lelőhelyek:	Gázvezeték 11. lelőhely	
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	M. Nepper Ibolya – Dani János: Jelentés Kismarja–Mezőpeterd MOL gázvezeték terepbejárásáról	

Lelőhely azonosító (KÖH):	15	
Település:	Kismarja	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Nagy-Szik-halom III. Anonym-halom II.	
Földrajzi leírás:	Kismarjától DNy-ra, a Nagykereki felé vezető út Ny-i oldalán, a Nagy-Szik határrészben található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 211610 y (K-Ny): 857120 z: 101 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Késő rézkor	Halom
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Természetvédelmi	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2002.05.07. Helyszíni szemle: Bálint Annamária	

Lelőhely azonosító (KÖH):	2	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Temetőbokra	
Földrajzi leírás:	Nagykerekítől K-re, a Dusnok-patak és mellékága által határolt területen található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-244	
EOV koordináták:	x (É-D): 208950 y (K-Ny): 859100 z: 100 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
	Honfoglaláskor	Telep
	Árpád-kor	Telep
	Török kor	Telep
	Késő középkor	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan, részben elpusztult Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, útkorszerűsítés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	Mesterházy Károly: A Déri Múzeum régészeti tevékenysége 1962–1965 (Leletkataszter) <i>Déri Múzeum Évkönyve</i> , XLVIII. (1965) 19–55.	

Lelőhely azonosító (KÖH):	4	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kígyós-halom	
Földrajzi leírás:	Nagykerekítől ÉNy-ra, a Kis-Körös egykori meanderében található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 210270 y (K-Ny): 855830 z: 103 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Késő rézkor	Halom
A lelőhely intenzitása:	gyér	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Természetvédelmi	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2005.01.25. Helyszíni szemle: Aranyos Annamária, Bálint Marianna	

Lelőhely azonosító (KÖH):	5	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Kengyeles I. homok	
Földrajzi leírás:	Nagykerekítől ÉNy-ra, a Kis-Körös egykori meandere magaspartján, Kengyeles határrészben található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 210860 y (K-Ny): 855730 z: 100,5 m	
Helyrajzi számok:		
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Őskor	Telep
	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:	gyér	
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: bányaművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2005.01.25. Helyszíni szemle: Aranyos Annamária, Bálint Marianna	

Lelőhely azonosító (KÖH):	6	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Új-Szőlős-kert 1.	
Földrajzi leírás:	Nagykerekítől ÉNy-ra, a Kis-Körös egykori meanderei között található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 210940 y (K-Ny): 856830 z: 100 m	
Helyrajzi számok:	2223, 2234/2, 2235, 2258, 2259, 2261, 2262, 2263, 2264	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Római császárkor (szarmata)	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bányaművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2005.04.07. Helyszíni szemle: Aranyos Annamária, Bálint Marianna, Kolozsi Barbara	

Lelőhely azonosító (KÖH):	7	
Település:	Nagykerek	
Dűlőnév:		
Lelőhely neve (esetleges variációk):	Új-Szőlős-kert 2.	
Földrajzi leírás:	Nagykerekítől ÉNy-ra, a Kis-Körös egykori meanderei között található.	
Térkép vetülete:	EOV	
Térképlap száma:	59-243	
EOV koordináták:	x (É-D): 210800 y (K-Ny): 856830 z: 101 m	
Helyrajzi számok:	2223, 2234/2, 2235,	
Azonosított régészeti korszakok és jellegük:	Neolitikum	Telep
A lelőhely intenzitása:		
A lelőhely állapota az utolsó adatgyűjtéskor:	Feltáratlan Veszélyeztetettség: erózió, talajművelés, bányaművelés	
Kapcsolódó lelőhelyek:		
Védettség:	Nem védett.	
A lelőhely beruházás általi érintettsége (tengely által érintett, pufferzónában érintett, nem érintett):		
Rövid szöveges leírás:		
Irodalom, kutatottság:	2005.04.07. Helyszíni szemle: Aranyos Annamária, Bálint Marianna, Kolozsi Barbara	

5. Hatáselemzés, örökségvédelmi ajánlások a hatáscsökkentésre, kockázatelemzés

5.1. Állapotfelmérés

A M4 gyorsforgalmi út Berettyóújfalú és Nagykereki közé tervezett nyomvonal változatai mellett a területek nagyrészt mezőgazdasági művelés alatt állnak, illetve gyepel, náddal fedettek. A jelenlegi területhasználat (talajművelés, állattenyésztés) kis mértékben veszélyezteti a területen lokalizált ismert és újonnan azonosított régészeti lelőhelyeket.

5.2 A változtatási szándék és örökségvédelmi hatáselemzése

A vizsgált területen a beruházáshoz kapcsolódó földmunkák veszélyeztethetik, megsemmisíthetik a területen előforduló régészeti lelőhelyeket.

5.3. Örökségvédelmi ajánlások a hatáscsökkentésre

A régészeti lelőhelyek a hatályos magyar törvények értelmében általános védelmet élveznek.

A „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezései szerint:
10. § (1) A régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni.

(2) A régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük.

2005. évi LXXXIX. törvény kimondja:

8. § (1) Ha a régészeti lelőhely elkerülése a fejlesztések, beruházások költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a fejlesztés, beruházás másutt nem valósítható meg, a veszélyeztetett régészeti lelőhelyeket előzetesen fel kell tárni (a továbbiakban: megelőző feltárás).

(2) A megelőző feltárás részeként a régészeti lelőhelyen - a Hivatal eltérő rendelkezésének hiányában - próbafeltárást kell végezni. A régészeti érintettség mértékétől függően - külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén - a Hivatal régészeti megfigyelést írhat elő.

Az elvégzett vizsgálatok alapján, a tervezett beruházás kivitelezési földmunkái során régészeti lelőhelyek előkerülése várható. Így a földmunkák megkezdése előtt régészeti kutatásokra (próba- illetve megelőző feltárás) van szükség.

A tervezett nagyberuházásra vonatkozó 21/2007. (III.26.) OKM rendelet szerint:
14/C. § A földmunkával járó változtatás teljes kiterjedésére vonatkozóan mind az előkészítő munkálatok, mind a kivitelezés tekintetében régészeti megfigyelést kell biztosítani, a régészeti lelőhelyeken pedig megelőző feltárást kell végezni.

6. Összegzés

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált területen tervezett beruházás régészeti lelőhelyeket, illetve régészeti érdekű területet érint. Ezért a hatályos jogszabályokkal összhangban, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal előírásai szerint a beruházással érintett területen megelőző, illetve próbafeltárást kell végezni, a nyomvonal teljes területen végzett valamennyi földmunka csak régészeti megfigyelés mellett folyhat.

A Berettyóújfalu Nagykereki között tervezett M4 gyorsforgalmi út nyomvonalváltozatain (lásd 4.3.3.) különböző intenzitással régészeti lelőhelyek sokasága található.

A fő vonalat jelentő A nyomvonalterv két szakaszán sűrűsödnek a lelőhelyek. Az egyik szakasz a szentpéterszegi út és a Berettyó medre közötti területen érint a nyomvonalon nagy kiterjedésű, intenzív régészeti lelőhelyeket (TB A/07-10). Ezek közül kiemelkedik a TB A/08. lelőhely, ami már korábban is ismert volt B44, ill. B45 elnevezés alatt. Ennek a nyomvonalnak a régészeti lelőhelyekben gazdagabb másik szakasza a Nagykereki határrészben található. Különösen intenzív és nagy kiterjedésűnek számít a TB A/24. és a TB A/33. lelőhely.

Az A2 szakasz nyomvonala sokkal gazdagabb és nagyobb kiterjedésű lelőhelyet érint, mint a jóval hosszabb A nyomvonal egésze. A TB A2/39-45. sz. lelőhelyek mindegyike nagy kiterjedésű, több korszak leleteit magában foglaló; rendkívül intenzív. Különösen a szentpéterszegi út két oldalán és a Körtvélyes nevű határrészen (B46) legalább 5 korszak leleteivel telített, óriási kiterjedésű lelőhelyeket találunk. A nyomvonalba eső, megelőző feltárással felszabadítandó terület becsült nagysága több, mint 13 hektár.

Ennél is sűrűbb és telítettebb az A2T nyomvonalszakasz-változat. A 3,5 km hosszúságú szakaszból 3,1 km intenzív, több korszakot magában foglaló, óriási kiterjedésű lelőhelyeken megy keresztül. E szakasz által érintett feltárandó összterület 20 hektár körül mozog.

Az A2 és A2T nyomvonalszakaszok olyan területen fekszenek, amelyek döntő többsége rendkívül intenzív régészeti lelőhelyet takar. Ezenkívül ennek a nyomvonaltervnek a pufferzónájában több ismert, fokozottan védett lelőhely és műemlék található, pl. Berettyóújfalu–Herpály, –Morotva, –Templomrom és –Földvár nevű neolitikus telep. Az utóbbi az A nyomvonal pufferzónáját is érinti.

Az A nyomvonal jóval kevesebb régészeti lelőhelyet érint, mint az A2 és A2T szakaszvariáns, ezért régészeti lelőhelyek érintettsége szempontjából egyértelműen az A változat megépítését javasoljuk, mert azok jóval kevesebb régészeti lelőhelyet érintenek. Az A2 és az A2T szakaszok szinte teljes egészében intenzív régészeti lelőhelyeken mennek keresztül és a közvetlen környezetükben is védett műemlékek és régészeti lelőhelyek találhatóak.

A beruházással érintett lelőhelyek

Nyomvonalszakaszok	Terepbejárás (TB)	Más nyomvonalak terepbejárásával érintett lelőhelyek (TB 2)	Adattár
A nyomvonal	TB A/01-37		B44, B45, G15, K15, DE45, H03-06, N04-07
A2 nyomvonal	TB A2/08-46 TB A2/52-53	TB 2/32, TB 2/33	B01, B02, B09, B46, B47, B65, B66
A2T nyomvonal	TB A2T/47-52	TB 2/31	B03-05, B46, B49, B50, B65

A nagyberuházások során, a terepen végzett régészeti munkálatok és dokumentációkészítés, valamint az elsődleges leletfeldolgozás tekintetében a feladatokat - beleértve a régészeti érdekeltségeket érintő előkészítő munkafázisokban való részvételt is - a „régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól” szóló 18/2001. (X.18.) NKÖM rendelet módosításáról szóló 21/2007. (III.26.) OKM rendelet 22. § (3) bekezdésében meghatározott szerződés keretében a régészeti szakszolgálat látja el. Ennek költségeiről a http://kosz.gov.hu/oldalok/koltsegszamitasi_tablazat.html oldal nyújt tájékoztatást.

Debrecen, 2008. május 30.

Dr. Hajdú Zsigmond
régész

Régészdiploma száma: 167/1985 (ELTE BTK)

Dr. Nagy Emese Gyöngyvér
régész

Régészdiploma száma: 922/1996 (ELTE BTK)

Terepbejárási napló

2008. március 26. (Szerda)

Részvevők: Nagy Emese Gyöngyvér, Hajdú Zsigmond, Anders Alexandra, Raczky Pál (régészek), Papp Zoltán (geodéta)

Időjárás: felhős, nagyon hideg idő viharos erejű széllel, többszöri hóeséssel

Az M4 gyorsforgalmi út nyomvonalának terepbejárásakor a mai napon az alábbi 10 lelőhelyet fedeztük fel:

A1. lelőhely: Berettyóújfalú–Kávás-kút

Szórványos neolitikus lelőhely őszi szántásban.

A2. lelőhely: Berettyóújfalú–Széles-ér

Szórványos neolitikus lelőhely őszi szántásban, részben boronált.

A3. lelőhely: Berettyóújfalú–Rokkantak földje

Kis kiterjedésű, szórványos bronzkori lelőhely őszi szántásban.

A4. lelőhely: Berettyóújfalú–Teleczki-dűlő

Intenzív szarmata lelőhely őszi szántásban.

A5. lelőhely: Berettyóújfalú–Néződomb-dűlő

Szórványos szarmata lelőhely boronált felszínen.

A6. lelőhely: Berettyóújfalú–Somota-dűlő

Szórványos őskori lelőhely őszi szántásban.

A7. lelőhely: Berettyóújfalú–Papp-zug

Szórványos neolitikus és vaskori lelőhely, D-i részén intenzív szarmata telep őszi szántásban.

A8. lelőhely: Berettyóújfalú–Körtvélyes-tanya

Szórványos őskori és szarmata lelőhely — rossz megfigyelési körülmények között.

A9. lelőhely: Szentpéterszeg–Öntözött terület

Szórványos őskori (Gáva) és szarmata lelőhely őszi mélyszántásban.

A10. lelőhely: Szentpéterszeg–Mályvás-dűlő

Szórványos neolitikus és Árpád-kori lelőhely. A töltés építésekor egy részét megsemmisítették.

2008. március 27. (Csütörtök)

Részvevők: Nagy Emese Gyöngyvér, Hajdú Zsigmond, Anders Alexandra, Raczky Pál (régészek), Papp Zoltán (geodéta)

Időjárás: délelőtt hideg idő közepes erősségű széllel, később napos, melegebb idő gyenge széllel

Az M4 gyorsforgalmi út nyomvonalának terepbejárásakor az egyik csapat az alábbi 8 lelőhelyet fedezte fel a szentpéterszegi úttól indulva:

A11. lelőhely: Szentpéterszeg–Kövér-sziget

Szórványos késő középkori lelőhely boronált őszi szántásban.

A12. lelőhely: Váncsod–Tökös-part 1.

Szórványos neolitik lelőhely őszi vetésben.

A13. lelőhely: Váncsod–Tökös-part 2.

Szórványos késő középkori lelőhely őszi mélyszántásban, homokos talajon.

A14. lelőhely: Váncsod–Kis-Körös part

Szórványos vaskori lelőhely őszi szántásban (feltört gyep).

A15. lelőhely: Gáborján–Alsó-rét-dűlő 2.

Szórványos szarmata lelőhely boronált, őszi szántásban.

A16. lelőhely: Gáborján–Bürü-oldal 1.

Szórványos késő középkori lelőhely boronált felszínen, a K-i felében őskori és szarmata lelőhely.

A17. lelőhely: Gáborján–Görbe-láb-dűlő

Gyér lelőhely a nyárfaerdő szélén.

A18. lelőhely: Hencida–Gyűrű-szeg

Szórványos szarmata lelőhely sűrű őszi vetésben.

A másik csapat tagjai: Dani János, D. Szabó László (régészek), Papp Enikő, Tóth Mihályné (technikusok), Papp Zoltán (geodéta)

Az M4-es K-i végpontjától, a magyar-román államhatár G33/2-es határkövétől kezdtük a terepbejárást. A bejárt nyomvonalon az alábbi 7 lelőhelyeket fedeztük fel:

A31. lelőhely: Nagykereki–Kékes-dűlő

Az egykori vízfolyás által É-ről, K-ről és D-ről körbevett magaslaton egy intenzív neolitik lelőhelyet találtunk. A kerámiatöredékek mellett paticsdarabok és obszidiánpenge is előkerült.

A32. lelőhely: Nagykereki–Dusnok-patak part

A Dusnok-patak É-i magaspartján, egy É–D-i irányú dombháton és K–Ny-i irányú folytatásán találtunk egy őskori, K-i végén intenzív, többi részén gyér lelőhelyet.

A33. lelőhely: Nagykereki–Körtvélyes

A Dusnok-patak D-i magaspartján, egy több mint 1 km hosszú, ÉK–DNy-i irányú dombháton találtunk egy többkorszakos, magasabb pontjain rendkívül intenzív lelőhelyet. Őskori, népvándorlás kori és középkori leleteket találtunk. A 30. kmsz.-tól kb. 300 m-re Ny-i irányban egy domboldalon sok középkori kerámiát, tégladarabokat és emberinek látszó csonttöredékek kerületek elő. Valószínűleg egy Árpád-kori templom és a körülötte lévő temető maradványaira bukkantunk.

A34. lelőhely: Nagykereki–Ádám-pusztá 1.

Egy nagy kiterjedésű, kb. 400 m hosszú K–Ny-i irányú dombháton azonosítottunk egy őskori lelőhelyet. A K-i és Ny-i alacsonyabban fekvő részekben találtunk több cserepet, de lehet, hogy ez a földművelésnek és a természetes erózióknak köszönhető.

A35. lelőhely: Nagykereki–Ádám-pusztá 2.

Három irányból vizenyős, nádas terület határolja az É–D-i irányú dombhátat.

A36. lelőhely: Nagykereki–Ádám-pusztá 3.

A térképen bejelölt nyomvonalról É-ra találtuk az őskori lelőhelyet. Vizenyős, nádas terület határolja K-i, D-i és Ny-i irányból az É–D-i irányú, 200 m hosszú dombhátat. A közel 10 cm magas búzában alig vettük észre a cserepeket. Az első lelőhely leletanyagához képest mállékony, apróra tört kerámiatöredékeket szedtünk össze.

A37. lelőhely: Nagykereki–Ádám-pusztá 4.

A mocsaras, nádas környezetéből kiemelkedő K–Ny-i irányú dombháton közepesen intenzív neolitik lelőhelyet találtunk. A magyar oldalon kb. 250 m hosszú a lelőhely, de az országhatáron valószínűleg átnyúlik.

2008. március 28. (Péntek)

Résztevők: Nagy Emese Gyöngyvér, Hajdú Zsigmond, D. Szabó László (régészek),
Farágoné Csutak Tünde (régésztechnikus), Papp Zoltán (geodéta)

Időjárás: napos, tavasziasan meleg idő közepes erősségű széllel

Az M4 gyorsforgalmi út nyomvonalának terepbejárásakor a mai napon az alábbi 7 lelőhelyet fedeztük fel:

A19. lelőhely: Bojt–Kossuth-tér-dűlő

Sűrű vetésben őskori kerámiadarabok a tisztán maradt részekben.

A20. lelőhely: Bojt–Tökös-Varga-tag 1.

Meanderparton, K–Ny-i irányban, gyéren nőtt vetésben hosszan húzódó lelőhely.

A21. lelőhely: Bojt–Tökös-Varga-tag 2.

Magaslaton, búzavetésben találtunk kerámiatöredékeket.

A22. lelőhely: Bojt–Tökös-Varga-tag 3.

Magasan fekvő területen búzavetésben és földutak menti tisztán maradt barázdában találtunk őskori kerámiatöredékeket.

A23. lelőhely: Nagykereki–Kengyeles 1.

Náddal fedett vízjárta terület enyhén emelkedő partszakaszán a mélyszántásban kerámiatöredékeket találtunk. A lelőhely nagy kiterjedésű, de ritka leletsűrűségű.

A24. lelőhely: Nagykereki–Kengyeles 2.

Egyre terjeszkedő homokbánya által érintett, leletekben nagyon gazdag lelőhely. Régi folyómeder által körülzárt, magasan fekvő, szántott terület. Különösen Árpád-kori kerámiában gazdag.

A25. lelőhely: Nagykereki–Kengyeles 3.

Régebbi agyagbánya mellett húzódó, szántott területen kerültek elő kerámiatöredékek. Leletekben közepesen gazdag lelőhely.

2008. március 31. (Hétfő)

Részvevők: Nagy Emese Gyöngyvér, Hajdú Zsigmond (régészek), Faragóné Csutak Tünde Szabó Nóra, (régésztechnikusok), Papp Zoltán (geodéta)

Időjárás: napos, tavasziasan meleg idő erős széllel

Az M4 gyorsforgalmi út nyomvonalának terepbejárásakor a mai napon az alábbi 5 lelőhelyet fedeztük fel:

A26. lelőhely: Derecske–Darabos-dűlő

Közepes vagy gyér, nagy kiterjedésű népvándorlás kori és középkori lelőhely szántott felszínen. A DK-i része felé intenzívvé válik.

A27. lelőhely: Berettyóújfalu–Dábó 1.

Közepes intenzitású szarmata lelőhely egy parthát tetején.

A28. lelőhely: Berettyóújfalu–Dábó 2.

Intenzív, szarmata lelőhely a Kék-Kálló csatorna bal partján

A29. lelőhely: Berettyóújfalu–Dábó 3.

Intenzív bronzkori lelőhely a Kék-Kálló csatorna bal partján, az A28. lelőhelytől K-re néhány 100 m-re

A30. lelőhely: Berettyóújfalu–Kék-Kálló-csatorna part

Gyér őskori lelőhely a Kék-Kálló csatorna jobb partján

2008. április 1. (Kedd)

Részvevők: Nagy Emese Gyöngyvér, Hajdú Zsigmond (régészek), Faragóné Csutak Tünde (régésztechnikus), Csörgőné Molnár Erzsébet, Papp Zoltán (geodéta)

Időjárás: hűvös, változékony idő erős széllel

Az M4 gyorsforgalmi út nyomvonalának terepbejárásakor a mai napon az alábbi 9 lelőhelyet fedeztük fel:

A2/38. lelőhely: Berettyóújfalu–Kis-Ürmös-zug

Gyér középkori lelőhely tagolatlan felszínen.

A2/39. lelőhely: Berettyóújfalu–Kis-tanya

Nagy kiterjedésű római császárkori telep.

A2/40. lelőhely: Berettyóújfalu–Hatóles

Nagy kiterjedésű, közepes intenzitású római császárkori telep tagolatlan felszínen. Szórványos középkor.

A2/41. lelőhely: Berettyóújfalu–Dózsa Tsz Iskola tanya

Közepes intenzitású lelőhely, magas meander partján. Valószínűleg már ismert lelőhely.

A2/42. lelőhely: Berettyóújfalu–Szentpéterszegi út

Közepes intenzitású lelőhely régi folyómeder partján a szentpéterszegi úton. Valószínűleg már ismert lelőhely.

A2/43. lelőhely: Berettyóújfalu–Herpályi puszta 1.

Folyómedrek magas partjai által jól tagolt területen elterülő intenzív középkori és római császárkori lelőhely.

A2/44. lelőhely: Berettyóújfalu–Herpályi puszta 2.

Erősen intenzív középkori lelőhely folyó magaspartján. K-i részén több 100 m-en érinti a nyomvonalat, erdővel fedett (új telepítésű akác és nyárfa).

A2/45. lelőhely: Berettyóújfalu–Csatorna part

Két folyómeder által körbezárt, gyepvel fedett, közepesen intenzív őskori (neolit) lelőhely kevés lelettel.

A2/46. lelőhely: Berettyóújfalu–Sziget

Gyér lelőhely jól tagolt, keskeny partháton (őskori és középkori paticsok).

2008. április 2. (Szerda)

Részvevők: Nagy Emese Gyöngyvér, Hajdú Zsigmond (régészek), Faragóné Csutak Tünde Szabó Nóra, (régésztechnikusok), Papp Zoltán (geodéta)

Időjárás: hideg, borult idő időnként szemerkélő esővel

Az M4 gyorsforgalmi út nyomvonalának terepbejárásakor a mai napon az alábbi 7 lelőhelyet fedeztük fel:

A2T/47. lelőhely: Berettyóújfalu–Dózsa Tsz Iskola tanya 2.

Gyér szarmata lelőhely a folyóparttól K-re. Nem igazodik a felszín tagoltságához. Érintkezik az A2/41. lelőhellyel vagy fedi egymást a két lelőhely.

A2T/48. lelőhely: Berettyóújfalú–Szemétegető

Nagy kiterjedésű, gyér intenzitású szarmata lelőhely a szemétegető előtt. A lelőhely közepén egy természetes mélyedés található. A szemételep környezetében (DK-i rész) intenzívvé válik.

A2T/49. lelőhely: Berettyóújfalú–Szemétegető 2.

Nagy kiterjedésű római császárkori és népvándorlás kori telep a szemételeptől K-re, az enyhén emelkedő felszínen elterülve, a szentpéterszegi útig. Intenzitása a szemételeptől távolodva növekszik (a középeستől az erősen intenzívig).

A2T/50. lelőhely: Berettyóújfalú–Körtvélyes 1.

Hatalmas kiterjedésű, a folyó magaspartján hosszan húzódó, összefüggő, intenzív lelőhely (őskor, római császárkor, népvándorlás kor, legalább 1200 m hosszan). Valószínűleg már ismert, az A2/46. lelőhelyhez kapcsolódik. A folyópart belső, vízjárta részén zárul.

A2T/51. lelőhely: Berettyóújfalú–Körtvélyes 2.

A folyómedrek által határolt magaspartot elfoglaló intenzív, több régészeti korszakot magában foglaló (neolitikum, őskor, népvándorlás kor, szarmata, Árpád-kor, középkor), nagy kiterjedésű lelőhely.

A2T/52. lelőhely: Berettyóújfalú–Körtvélyes 3.

A régi folyómeder kanyarulatában fekvő magasparti szakasz, intenzív, több korszakot magában foglaló lelőhely (őskor, neolitikum, bronzkor, vaskor, szarmata, népvándorlás kor)

A2/53. lelőhely: Váncsod–Szénás-dűlő

A régi folyómeder kanyarulatában, magasan fekvő részen közepes intenzitású őskori és népvándorlás kori lelőhely húzódik, ami részben tölti ki a rendelkezésre álló területet.

2008. május 6. (Kedd)

Részvevők: Nagy Emese Gyöngyvér, Hajdú Zsigmond (régészek), Faragóné Csutak Tünde (régésztechnikus), Papp Zoltán (geodéta)

Időjárás: változékony, mérsékelten meleg idő közepes erősségű széllel és több záporral

Az M4 gyorsforgalmi út nyomvonalának terepbejárásakor a mai napon az alábbi 6 lelőhelyet fedeztük fel:

A54. lelőhely: Gáborján–Szajhán-dűlő

A Kis-Körös partjánál kiemelkedő parton a szántásban ritkásan előforduló kerámiatöredékekre bukkantunk.

A55. lelőhely: Gáborján–Alsó-rét-dűlő 1.

Nedves, nagyra nőtt búzában, a ritka, tisztán maradt részeken találtunk leleteket. A lelőhely egészét inkább a terület fekvése, mint a leletek szétterülése alapján azonosítottuk.

A56. lelőhely: Gáborján–Bürü-oldal 2.

Magas, vizes búzavetés mellett egy keskeny, szántott területen gyűjtöttünk kerámiatöredékeket. A lelőhelyet a felszíni tagolódás alapján jelöltük ki.

A57. lelőhely: Gáborján–Bürü-oldal 3.

Vízjárta mederrel jól körülhatárolt területen, kevésbé sűrű lucernaföldön leleteket találtunk. A lelőhelyet a sűrű búzavetésre is kiterjesztettük a természetes határok mentén.

A58. lelőhely: Gáborján–Tökös-kert

A gáborjáni út mentén lévő búzavetés üres foltjaiban leleteket találtunk. Az eleredt eső mellett igyekeztünk átvizsgálni az üresen maradt területeket. A nedves föld és növényzet tovább rontotta a látási lehetőségeket.

A59. lelőhely: Gáborján–Kis-erdei-dűlő

Záporosó után nagymennyiségű neolit kerámiatöredéket találtunk egy jellegzetes magasparton hosszan elhúzódva. A felázott föld ragadóssá vált és a nedvességtől annyira csillogott a napfényben, hogy alig lehetett észrevenni a leleteket.

Hirtelen elborult az ég, feltámadt a szél, így a hátralévő több mint 1 km-es szakaszt a gyér növényzet miatt megnyugtatóan meg tudtuk vizsgálni. Újabb lelőhely nem került elő.